

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης»

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

2022-23

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Περιεχόμενα

1. Αντικείμενο του ΠΜΣ.....	3
2. Οι σκοποί του ΠΜΣ.....	3
3. Ειδικεύσεις.....	4
Α. Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης (Creative designs for Educational Research and Praxis)	4
Β. «Τέχνες στην εκπαίδευση» (Arts in Education)	5
4. Πρόγραμμα Σπουδών	5
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	6
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	7
Γ' Εξάμηνο	8
5. Περιγράμματα Μαθημάτων	9
Υ01 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	9
Υ02 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	12
Υ03 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	14
Υ.04 ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ	18
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Α'. «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ	22
ΥΕΙΔ05. ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΕΑ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ	22
ΥΕΙΔ06. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ	26
ΥΕΙΔ07. ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ	31
ΥΕΙΔ08. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	35
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Β'. «Τέχνες στην Εκπαίδευση»	39
ΥΕΙΔ09. ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΧΟΡΟ	39
ΥΕΙΔ10 ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΡΩΜΕΝΑ	42
ΥΕΙΔ11 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	45
ΥΕΙΔ12. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ	48
6. Εσωτερικός Κανονισμός ΠΜΣ	52
Άρθρο 1. Γενικά.....	52
Άρθρο 2. Αντικείμενο – Σκοπός.....	52

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Άρθρο 3. Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.	53
Άρθρο 4. Τίτλοι Σπουδών	54
Άρθρο 5. Προϋποθέσεις – προσόντα εγγραφής στο Π.Μ.Σ.....	55
Άρθρο 6. Αριθμός εισακτέων στο Π.Μ.Σ.	57
Άρθρο 7. Εγγραφή επιτυχόντων και δηλώσεις μαθημάτων	57
Άρθρο 8. Διάρκεια και Όροι Φοίτησης (άρθρα 33, 34 και 35 του Ν. 4485/2017).....	58
Άρθρο 9. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών	58
Άρθρο 10. Διδάσκοντες/ουσες του Π.Μ.Σ και οι υποχρεώσεις τους.....	59
Άρθρο 11. Πρόγραμμα Σπουδών.....	60
Άρθρο 12. Αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών	62
Άρθρο 13. Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	63
Άρθρο 13. Τέλη φοίτησης	64
Άρθρο 14. Λογοκλοπή και λόγοι διαγραφής	64
Άρθρο 15. Άτομα με ειδικές ανάγκες	66
Άρθρο 16. Υλικοτεχνική υποδομή	66
Άρθρο 17. Διάρκεια λειτουργίας	66
Άρθρο 18. Αξιολόγηση ΠΜΣ	66
Άρθρο 19. Τροποποιήσεις του παρόντος	66

1. Αντικείμενο του ΠΜΣ

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη στα σύγχρονα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης», είναι αφενός η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στο πεδίο των Επιστημών της Αγωγής κι αφετέρου η παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ραγδαίες αλλαγές (επιστημονικές, πολιτικές, τεχνολογικές, κοινωνικο-οικονομικές, και πολιτισμικές) καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για συνεχή επαναπροσδιορισμό της εκπαίδευσης στο σύνολό της. Συγκεκριμένα, αντικείμενο και φιλοσοφία του υπό ίδρυση ΠΜΣ είναι η παροχή εξειδικευμένης γνώσης μεταπτυχιακού επιπέδου σε αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι συνδυάζοντας τη θεωρία και την πράξη με ποικίλους τρόπους θα εμβαθύνουν σε σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις. Οι συμμετέχοντες/ουσες, αναβαθμίζοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους, θα κληθούν να αναστοχαστούν πάνω σε παραδοσιακά εδραιωμένες αλλά παρωχημένες θεωρήσεις και παραδοχές και να εξετάσουν κριτικά σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και μαθησιακές πρακτικές για να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν κατάλληλα προγράμματα, δράσεις και έρευνα σε διάφορα πλαίσια (τυπικά, μη-τυπικά) διδασκαλίας και μάθησης στην παιδική ηλικία.

Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. θα αποκτήσουν το θεωρητικό και εμπειρικό υπόβαθρο, καθώς και τις δεξιότητες που θα τους καθιστούν ικανούς/ές να στελεχώσουν ένα ευρύ φάσμα φορέων (εκπαίδευσης και έρευνας) που συνδέονται τόσο με την τυπική όσο και μη τυπική εκπαίδευση ή/και να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε επίπεδο Διδακτορικών σπουδών.

2. Οι σκοποί του ΠΜΣ

α. Η ενδυνάμωση της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών/παιδαγωγών και άλλων επαγγελματιών που δουλεύουν ή πρόκειται να εργαστούν με παιδιά σε δομές τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, ώστε να είναι ικανοί/ές να αξιοποιούν τη σύγχρονη θεωρία και έρευνα, να στοχάζονται γύρω από τις προσωπικές τους θεωρίες και πρακτικές και να είναι σε θέση να τις επανεξετάζουν, να τις αναθεωρούν και να ανταποκρίνονται δημιουργικά στις σύγχρονες και μελλοντικές εκπαιδευτικές προκλήσεις και αλλαγές

β. Η ανάπτυξη διερευνητικής οπτικής απέναντι στο σχεδιασμό της μάθησης, της διδασκαλίας και της έρευνας στην πρώτη και μέση παιδική ηλικία και η ικανότητα παραγωγής καινοτόμων/εναλλακτικών παιδαγωγικών προτάσεων μέσα από εφαρμοσμένη έρευνα και διαρκείς κριτικές αναπλαισιώσεις που οδηγούν σε ανασχεδιασμούς.

γ. Η κατανόηση της πολυπλοκότητας της μάθησης των σημερινών παιδιών η οποία αναπτύσσεται ταυτόχρονα στο πλαίσιο ποικίλων φορέων τυπικής, μη τυπικής αλλά και άτυπης εκπαίδευσης και η αναγνώριση της ανάγκης για μια μετασχηματιστική αντίληψη για τη μάθηση και διδασκαλία.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

δ. Η ανάδειξη των αναγκών και των δικαιωμάτων των παιδιών πρώτης και μέσης παιδικής ηλικίας για υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, ποιοτικό παιχνίδι, έκφραση και δημιουργικότητα με σεβασμό στις πολλαπλές διαστάσεις της διαφορετικότητάς τους.

ε. Η εκπαίδευση νέων ερευνητών/τριών που επιδιώκουν να συνεχίσουν την έρευνα (επίπεδο διδακτορικών σπουδών) σε ποιοτικές και ποσοτικές ερευνητικές μεθόδους και σύγχρονα ερευνητικά εργαλεία στο πλαίσιο της ηθικής δεοντολογίας και με σεβασμό στα παιδιά.

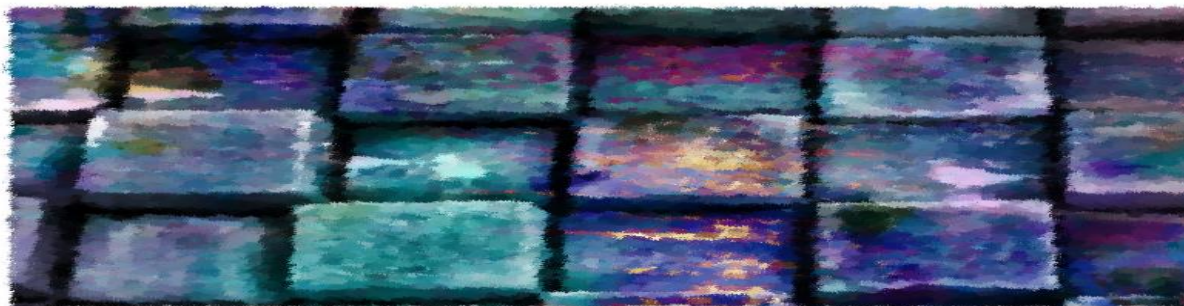
στ. Η ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας για τη συμμετοχή τους σε διεπιστημονικές ομάδες σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων με κάθε είδους επιστημονικά ιδρύματα, φορείς, και ομάδες που ασχολούνται με την τυπική και μη τυπική εκπαίδευση τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

4

3. Ειδικεύσεις

Το Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη στα σύγχρονα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» περιλαμβάνει δυο ειδικεύσεις:

A. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ (CREATIVE DESIGNS FOR EDUCATIONAL RESEARCH AND PRACTICE)

Αντικείμενο της ειδίκευσης «Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης» είναι να παρέχει υψηλής ποιότητας μεταπτυχιακή εξειδίκευση στους συμμετέχοντες και συμμετέχουσες σε ζητήματα που αφορούν τον σχεδιασμό καινοτόμων περιβαλλόντων μάθησης και διδασκαλίας. Με γνώμονα μια δυναμική, μετασχηματιστική και διερευνητική προοπτική για την εκπαίδευση στο σύγχρονο και συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο, εξετάζονται εννοιολογικά μοντέλα που πλαισιώνουν εναλλακτικούς τρόπους σκέψης για τη μάθηση και το σχεδιασμό της διδασκαλίας, για τη δημιουργικότητα και το ποιοτικό παιχνίδι, με σεβασμό στη διαφορετικότητα, στα δικαιώματα και στις ανάγκες όλων των παιδιών πρώτης και μέσης παιδικής ηλικίας. Επιπλέον, δίνονται κατευθυντήριες γραμμές με μια σύγχρονη προοπτική για την έρευνα με παιδιά αυτής της ηλικίας σε μη-τυπικά και τυπικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, ενισχύοντας παράλληλα ένα συνεχή δημιουργικό διάλογο μεταξύ θεωρίας, έρευνας και πράξης

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

και καλλιεργώντας την αναστοχαστική και κριτική ικανότητα των συμμετεχόντων πάνω στα ζητήματα του σχεδιασμού και ανασχεδιασμού.

5

B. «ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ» (ARTS IN EDUCATION)

Αντικείμενο της ειδίκευσης είναι η συστηματική μελέτη και έρευνα στο χώρο των τεχνών στην εκπαίδευση, με έμφαση στην παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, σε ζητήματα που αφορούν την έρευνα, στην εκπαίδευση και στην καλλιτεχνική δημιουργία. Τόσο οι σύγχρονες κοινωνικές εξελίξεις όσο και η πρόοδος στον ερευνητικό τομέα, επιτάσσουν την ανάγκη επικαιροποίησης των τρόπων διαμεσολάβησης και βιωματικής αλληλεπίδρασης με τα παιδιά με έμφαση σε μία παιδοκεντρική διάσταση. Αναπτύσσεται διάλογος σχετικά με το επιστημολογικό περιεχόμενο της έρευνας των τεχνών στην εκπαίδευση και τις διαδικασίες και μεθόδους που αξιοποιούνται με στόχο την κατανόηση και διερεύνηση πτυχών των διαφόρων τεχνών και συνδυασμών τους.

4. Πρόγραμμα Σπουδών

Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη στα σύγχρονα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» είναι 90 ECTS.

Τα μαθήματα διακρίνονται σε μαθήματα κορμού και μαθήματα ειδίκευσης. Οι φοιτητές στο 1^ο εξάμηνο παρακολουθούν τέσσερα μαθήματα κορμού, τα οποία είναι ίδια και για τις δυο ειδικεύσεις. Στο 2^ο εξάμηνο οι φοιτητές, ανάλογα με την ειδίκευση στην οποία έχουν εισαχθεί, παρακολουθούν 4 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης. Στο 3^ο εξάμηνο σπουδών οι φοιτητές υλοποιούν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία.

Γλώσσα διδασκαλίας του προγράμματος είναι η ελληνική. Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας γίνεται στην ελληνική γλώσσα.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

6

Μαθήματα κορμού				
Τίτλος μαθήματος	Τύπος μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας/εβδομάδα	ECTS	Διδάσκων/-ουσα
Σύγχρονα μαθησιακά περιβάλλοντα	Υ ¹	3	7,5	Θ. Γρηγοριάδης Μ. Μπιρμπίλη Μ. Παπανδρέου Μ. Παυλή-Κορρε
Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση	Υ	3	7,5	Μ. Γκέκα Κ. Χατζηνικολάου Φ. Κολιούλη
Δημιουργικότητα και Τέχνες στην Εκπαίδευση	Υ	3	7,5	Ν. Θεοδωρίδης Χ. Κανάρη Α. Λενακάκης, Μ. Λέτσιου Ε. Παυλίδου
Μεθοδολογία Έρευνας & Στατιστική στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης	Υ	3	7,5	Α. Κυρίδης Γ. Μιχάλης Θ. Γρηγοριάδης
Σύνολο ECTS Εξαμήνου			30	

¹ Υ: υποχρεωτικό

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Β ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

7

Ειδίκευση Α: Εκπαιδευτικοί και ερευνητικοί σχεδιασμοί σε σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης και διδασκαλίας

Τίτλος μαθήματος	Τύπος μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας/εβδομάδα	ECTS	Διδάσκων/-ουσα
Από την ιδέα στην υλοποίηση: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί	Υ	3	8	Μ. Παπαδοπούλου Ι. Χριστίδου Κ. Χρήστου Γ. Φραγκιαδάκη
Διαφοροποιημένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και Συμπερίληψη	Υ	3	8	Δ. Κακανά Ν. Μαβίδου Μ. Παπανδρέου Μ. Παπαδοπούλου Α. Δημητρίου Κ. Ρόθου Ρ. Τσοκαλίδου
Παιδικό παιχνίδι και δημιουργικότητα	Υ	3	8	Δ. Κακανά Μ. Μπιρμπίλη Μ. Παπανδρέου Γ. Φραγκιαδάκη
Σεμινάρια μεθοδολογίας εκπαιδευτικής έρευνας	Υ	2	6	Α. Κυρίδης, Θ. Γρηγοριάδης Δ. Κακανά Μ. Μπιρμπίλη Μ. Παπανδρέου Γ. Φραγκιαδάκη
Σύνολο ECTS Εξαμήνου			30	

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

8

Ειδικευση Β: Τέχνες και Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Τύπος μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας/εβδομάδα	ECTS	Διδάσκων/-ουσα
Αγωγή και Έρευνα στο Χορό	Υ	3	7,5	Ε. Παυλίδου
Θεατροπαιδαγωγική έρευνα, παιχνίδι και δράματα	Υ	3	7,5	Α. Λενακάκης
Έρευνα στη Δημιουργική Μουσική Παιδαγωγική	Υ	3	7,5	Κ. Δογάνη
Ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις στη Μουσειακή Εκπαίδευση και τις τέχνες	Υ	3	7,5	Χ. Κανάρη
Σύνολο ECTS εξαμήνου			30	

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Ειδικευση Α & Β

Διπλωματική εργασία			30	
---------------------	--	--	-----------	--

5. Περιγράμματα Μαθημάτων

Υ01 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Νίκος Θεοδωρίδης, Χαρίκλεια Κανάρη, Αντώνιος Λενακάκης, Μαρία Λέτσιου, Εύα Παυλίδου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Στο μάθημα αυτό, παρουσιάζονται οι Τέχνες ως ενοποιητικός μοχλός μιας ολιστικής εκπαιδευτικής προσέγγισης για μια παιδαγωγική της δημιουργικότητας. Σε συντονισμό με τις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής για καινοτομία και για έκφραση της πολιτισμικής πολυμορφίας, παρουσιάζονται μέσα από σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και ενδεικτικές εφαρμογές, οι βασικές δομές για τη μεταφορά των δημιουργικών ικανοτήτων μέσω των Τεχνών, σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης. Οι Εικαστικές Τέχνες, η Μουσική, το Θέατρο, ο Χορός, καθώς και η Μουσικακή Εκπαίδευση παρουσιάζουν τις ιδιαιτερότητες, τόσο στις βασικές εκπαιδευτικές δομές τους, όσο και στην έρευνα και συνδέονται διαθεματικά με τρόπους που υποστηρίζουν την έκφραση, την επικοινωνία και τη μάθηση στον σύγχρονο κόσμο.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι φοιτήτριες/τές αναμένεται ότι:

- Θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές της δημιουργικής κίνησης, του χορού, της μουσικής και του θεάτρου στην εκπαίδευση, καθώς και τις ενδεδειγμένες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που αφορούν τις μικρές ηλικίες σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης
- Θα μπορούν να εφαρμόζουν δημιουργικές διασυνδέσεις μεταξύ των τεχνών, μέσω της κίνησης, της μουσικής, του μουσείου και του θεάτρου και να χτίζουν νέους διαύλους επικοινωνίας και μάθησης σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.
- Θα γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής έρευνας στις εικαστικές και παραστατικές τέχνες και στη μουσική.
- Θα εξασκηθούν στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών ερευνητικών σχεδίων με την χρήση των τεχνών.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

- Θα συνδέσουν την θεωρία και την πράξη στις σύγχρονες καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές πρακτικές.
- Θα γνωρίσουν το μουσείο ως περιβάλλον μη τυπικής μάθησης και τις δυνατότητες που προσφέρει για την απόκτηση βιωματικών εμπειριών τέχνης.
- Θα γνωρίσουν τους τρόπους αξιοποίησης των τεχνών για τη βιωματική προσέγγιση μουσειακών περιεχομένων και τη δημιουργική έκφραση εντός του μουσείου αλλά και στο σχολείο

10

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ομαδικά & ατομικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓
Σύνολο	

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Podcast
- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Προβολή αρχείων κειμένου (ppt κ.ά.), εικόνας (φωτογραφίες, βίντεο), ήχου (μουσική, podcast κ.ά.), βιντεοσκόπηση, ηχογράφηση εργαστηριακών δράσεων, χρήση πλατφόρμας e-learning για ανάρτηση υλικού, ανακοινώσεων και επικοινωνίας με τις/τους φοιτήτριες/τές, καθώς και για τη διενέργεια quiz, υποβολής εργασιών κ.λπ.

Αξιολόγηση Φοιτητών/τριών

Τα απαιτούμενα εξετάσεων προόδου και τελικής εξέτασης, καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε περίπτωση, θα αναρτώνται εγκαίρως στο elearning. Καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν σε καλλιτεχνικές δράσεις είτε ως δημιουργοί είτε ως θεατές/ακροατές, μελετούν την τρέχουσα έρευνα μέσω της τρέχουσας αρθρογραφίας, συμμετέχουν σε quiz και παρουσιάζουν δρώμενα και εργασίες μπροστά στην ομάδα.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Θεοδωρίδης, Ν. (2020). *Φίλοι Μουσικόφιλοι. Μουσικοπαιδαγωγικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση.

Καλεσοπούλου, Δ. (Επιμ.) (2011). *Παιδί και εκπαίδευση στο μουσείο. Θεωρητικές αφητηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές*. Ελληνικό Παιδικό Μουσείο. Πατάκης.

Κούβου, Ο. (2016). *Παιδικό σχέδιο, Η γνωστική προσέγγιση*. Gutenberg.

Κούβου Ο. (2019). *Διδάσκοντας Σχέδιο σε Παιδιά, Μαθήματα Διαπραγματευτικής σχεδίασης*. Gutenberg.

Λενακάκης, Α., & Παρούση, Α. (2019). *Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση. Παιχνίδι συγκλίσεων και αποκλίσεων*. Gutenberg.

Letsiou M. (2022). The Creation of a Vibrant Making Space: Objects and Studio Learning. *Art Education*, 75(5), 8-14.

Marshall J., Stewart C., & Thulson A. (2021). *Teaching Contemporary Art with Young People Themes in Art for K-12 Classrooms*. Teachers College Press.

Leavy, P. (2020). *Η καλλιτεχνική δημιουργία ως μέθοδος: Έρευνα μέσω της τέχνης* (Λέτσιου Μ., Επιμ.). Gutenberg.

Lytwyn, T. (2014). *Stimulating the Brain with Creative Movement in the Classroom*. Honors Theses. 2523. https://scholarworks.wmich.edu/honors_theses/2523

-Μπουρνέλλη, Ν. (2006). *Κινητική Δημιουργικότητα: ειδικό πρόγραμμα ανάπτυξης της κινητικής δημιουργικότητας για παιδιά*. Αυτοέκδοση.

Νάκου, Ει., Νικονάνου, Ν., & Κανελλόπουλος, Π. (Επιμ.) (2017, Ιούνιος). «Μουσειακή εκπαίδευση: Εκπαιδευτικό υλικό, δράσεις, εμπειρίες». *MuseumEdu*, 4. <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/en/node/428>

Παυλίδου, Ε. (2012). *Κινητική και Ρυθμική Αγωγή στην Προσχολική Εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη*. Ζυγός.

Πίγκου-Ρεπούση, Μ. (2019). *Εκπαιδευτικό δράμα: Από το θέατρο στην εκπαίδευση*. Καστανιώτης.

Υ02 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Μαρία Γκέκα, Φλώρα Κολιούλη, Κορνηλία Χατζηνικολάου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σε αυτό το μάθημα οι φοιτητές/τριες θα συμμετέχουν στη διερεύνηση και κριτική ανασκόπηση βασικών θεωριών και μεθοδολογιών της επιστήμης της ψυχολογίας που βρίσκουν πεδίο εφαρμογής στην εκπαίδευση δίνοντας έμφαση στην προσχολική και παιδική ηλικία. Το μάθημα αποσκοπεί να συμβάλει στην κατανόηση των ψυχολογικών διεργασιών, όπως και σε μια ολιστική και αναπτυξιακή οπτική των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των πολλών και ποικίλων εκπαιδευτικών πλαισίων μέσα στα οποία τα παιδιά και εκπαιδευτικοί δρουν, αλληλοεπιδρούν και συνδιαμορφώνουν. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, οι συμμετέχουσες/-οντες θα έχουν την ευκαιρία στα πλαίσια του μαθήματος να μελετήσουν και να αναστοχαστούν πάνω σε θεματικές όπως ο ρόλος και οι επιδράσεις των συναισθημάτων και των ανθρώπινων σχέσεων στη μάθηση, οι κοινωνικές αναπαραστάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης, και τον ρόλο της επιστήμης της Ψυχολογίας στην κατανόηση και αξιοποίηση των μεταβολών στα περιβάλλοντα όπου ζουν και μαθαίνουν τα παιδιά με στόχο την προώθηση της υγιούς ανάπτυξης και ευημερίας των τελευταίων. Στα πλαίσια του μαθήματος, οι συμμετέχουσες/-οντες θα συνεργαστούν στη διαμόρφωση νέων δικών τους υποθέσεων και ερωτημάτων πάνω στις εξεταζόμενες θεματικές και θα εργαστούν πάνω στους επιστημονικά ορθούς τρόπους διερεύνησης και απάντησης των ερωτημάτων και των υποθέσεων αυτών. Το μάθημα διαρθρώνεται σε τρεις κεντρικές ενότητες: α) Ο ρόλος και οι επιδράσεις των συναισθημάτων και των ανθρώπινων σχέσεων στη μάθηση, β) Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης, και γ) Μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα και Ψυχολογία.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να καταδεικνύουν την ικανότητα κριτικής ανάλυσης και εφαρμογής βασικών θεωριών και μεθοδολογιών της επιστήμης της ψυχολογίας στην εκπαίδευση και ιδιαίτερα στην εκπαίδευση παιδιών προσχολικής και παιδικής ηλικίας. Να υιοθετούν μια ολιστική και αναπτυξιακή προσέγγιση στην κατανόηση των ψυχολογικών διεργασιών παιδιών προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των πολλών και ποικίλων εκπαιδευτικών πλαισίων μέσα στα οποία τα παιδιά και εκπαιδευτικοί δρουν, αλληλοεπιδρούν και συνδιαμορφώνουν.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Εξετάσεις	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Ήχος
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Αξιολόγηση Φοιτητών

Η αξιολόγηση βασίζεται στην γραπτή και προφορική παρουσίαση εργασιών που δίνονται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική)
- Έκθεση / Αναφορά (Διαμορφωτική)

Βιβλιογραφία

Feldman R. (2019)(επιμ Η. Μπεζεβέγκης). Αναπτυξιακή Ψυχολογία - δια βίου προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg Κουγιουμουτζάκης, Γ. (επιμ.). *Το συν- της συγκίνησης: Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων - Προς τιμήν του Colwyn Trevarth* ΙΤΕ-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ.

Λουμάκου, Μ. & Μπρουσκέλη, Β. *Παιδί και γεγονότα ζωής*. Αθήνα: Gutenberg.

Μαντόγλου, Α. & Μελέτη Κ. (2013). *Επιστημονικός λόγος περί κοινωνικών αναπαραστάσεων και ιδεολογιών*. Παπαζήσης.

Rimé, Β. (2019). *Η κοινωνική επικοινωνία των συναισθημάτων* (Επιστ. επιμ.: Στάμος Παπαστάμου). Εκδόσεις Πεδίο.

Rubie-Davis, C. M., Stephens, J. M. & Watson, P. (2022). *Εγχειρίδιο Κοινωνικής Ψυχολογίας της σχολικής τάξης* (Επιστ. επιμ., Γιώτσα, Α. , Γκέκα, Μ., Κωνσταντινίδου, Θ. , Λαμπρίδης, Ε.) Εκδόσεις Δαρδανός.

Yzerbut, V. & Klein, O. (2022). *Κοινωνική Ψυχολογία* (Επιστ. επιμ., Παπαστάμου, Σ., Προδρομίτης, Μ.Γκέκα, Μ.). Εκδόσεις Πεδίο.

Zeanaη, C.H. (2022). *Εγχειρίδιο για την ψυχική υγεία των βρεφών* (Επιστ. επιμ.: Κορίνα Χατζηνικολάου). Εκδόσεις Πεδίο.

Υ03 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού Υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αθανάσιος Γρηγοριάδης, Αργύριος Κυρίδης, Χρήστος Τουρτούρας, Ιωάννης Μιχάλης**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει στο βασικό κορμό του ένα εισαγωγικό μάθημα στις τεχνικές εισαγωγή στις επιστημολογικές προϋποθέσεις της επιστημονικής έρευνας. Στη συνέχεια αναπτύσσονται τα βασικά στοιχεία της ποσοτικής και της ποιοτικής έρευνας και των εργαλείων τους με έμφαση στις κοινωνικές επιστήμες και ειδικότερα στις επιστήμες της εκπαίδευσης. Παρουσιάζονται και αναλύονται οι τεχνικές της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής, ενώ οι φοιτητές ασκούνται στη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS. Το μάθημα περιλαμβάνει 39 ώρες δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλίας, ανατροφοδοτήσεις μέσω των εργαλείων σύγχρονης και ασύγχρονης διδασκαλίας που παρέχονται από το ίδρυμα και το τμήμα. Οι θεματικές ενότητες που θα αναπτυχθούν είναι οι ακόλουθες: (α) Γενικά περί έρευνας – Επιστημολογικές προϋποθέσεις της έρευνας, (β) Εγκυρότητα, αξιοπιστία και ερευνητική δεοντολογία, (γ) Το Ερευνητικό σχέδιο (δ) Ερευνητικό ερώτημα – Υποθέσεις έρευνας, (ε) Τεκμηρίωση – Αναζήτηση πηγών, (στ) Δειγματοληψία- Μεταβλητές, (ζ) Ποσοτική έρευνα - Χρήση SPSS (Βασικές οδηγίες χρήσης), (η) Έρευνα επισκόπησης – Σχεδιασμός ερωτηματολογίου και ανάλυση των δεδομένων Περιγραφική και Επαγωγική Στατιστική, (θ) Ποιοτική Έρευνα, Ανάλυση περιεχομένου – Ανάλυση λόγου - Εθνογραφία - Ομάδες εστίασης - Μελέτη περίπτωσης - Έρευνα δράσης - Θεμελιωμένη θεωρία.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μετά το τέλος του μαθήματος θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν τη φύση και τις τεχνικές της επιστημονικής έρευνας, ειδικά αυτής που επικεντρώνεται στις κοινωνικές επιστήμες και στην εκπαίδευση. Θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν, να κρίνουν και να αξιοποιούν δημοσιευμένες έρευνες, να αναγνωρίζουν τα βασικά συστατικά τους και να είναι σε θέση να τις αξιοποιούν για επόμενες ερευνητικές προσπάθειες. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ερευνητικές μεθόδους και ερευνητικά εργαλεία, καθώς και να σχεδιάζουν ερευνητικές προσπάθειες και τα αντίστοιχα εργαλεία. Ακόμα θα γνωρίζουν και θα χρησιμοποιούν βασικές αρχές και τεχνικές των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων έρευνας και βασικές τεχνικές της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ομαδικά ή Ατομικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Φροντιστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Αξιολόγηση Φοιτητών

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

Creswell, W.J. (2011). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας* (Μετ. Κουβαράκου, Ν., Επιμ. Χ. Τζορμπατζούδης). ΙΩΝ.

Bell, j. (1999). *Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας*. Gutenberg

Ενδεικτική βιβλιογραφία η οποία πραγματεύεται πιο συγκεκριμένες —κατά κανόνα— πτυχές της ερευνητικής μεθοδολογίας. Στη συγκεκριμένη βιβλιογραφία δεν είναι υποχρεωτικό να προστρέξουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, παρά μόνον όσες και όσοι επιθυμούν να μελετήσουν περισσότερο τόσο για τις ανάγκες του συγκεκριμένου μαθήματος όσο και για τις ανάγκες άλλων μαθημάτων ή για την εκπόνηση μεταπτυχιακών εργασιών ή της τελικής μεταπτυχιακής του εργασίας:

Anderson G. (1990). *Fundamentals of Educational Research*. Bristol: Falmer Press.

Bailey K. (1978). *Methods of Social Research*. London: Collier - McMillan.

Bardin L. (1977). *L' analyse de contenu*. Paris: PUF.

Belson W.A. (1986). *Validity in Survey research*. Aldershot: Gower.

Berelson B. (1971). *Content Analysis in Communication Research*. New York: Hafner.

Cohen L. & Manion L. (2004). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Curley K. (1990). Content Analysis. In: Asher E. *The Encyclopedia of Language and Linguistics*. Edinburgh: Pergamon Press.

Davidson J. (1970). *Outdoor Recreation Surveys: The Design and the Use of Questionnaires for Site Surveys*. London: Countryside Commission.

- De Sola Pool I. (1959). *Trends in Content Analysis*. Urbana: University of Illinois Press.
- DeLandsheere G. (1996). *Η εμπειρική έρευνα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.
- Denzin N. (1970). *The Research Act in Sociology: A Theoretical Introduction to Sociological Method*. London: Butterworth.
- DeVaus D. (1986). *Surveys in Social Research*. Boston: Allen & Unwin.
- Downs C., Smeyak G. & Martin E. (1980). *Professional Interviewing*. New York: Harper & Row.
- Fraise P. & Piaget J. (1970). *Traite de Psychologie Experimentale*. Paris: PUF.
- Gall M., Borg W. & Gall J. (1965). *Educational Research. An Introduction*. New York: Longman.
- Grawitz M. (1981). *Methods des sciences sociales*. Paris: Dalloz.
- Hitchcock G. & Hughes D. (1992). *Research and the Teacher*. New York: Routledge.
- Hoinville G. & Jowell R. (1978). *Survey Research Practice*. London: Heinemann.
- Howard K. & Sharp J.A. (1996). *Η επιστημονική μελέτη*. Αθήνα: Gutenberg
- Javeau J. (1996). *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο*. Αθήνα: τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.
- Kerlinger F. (1970). *Foundations of Behavioral Research*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Koen, L & Manion, L. (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Krippendorff K. (1980). *Content Analysis: An introduction to its Methodology*. London: Sage.
- Labaw P. (1980). *Advanced Questionnaire Design*. Cambridge: Abt.
- Lasswell H.D. & Leites W. (1965). *The Language of Politics: Studies in Quantitative Semantics*. New York: MIT Press.
- Lasswell H.D. Merner O. & De S. Pool I. (1952). *The comparative study of symbols*. Stanford: Stanford University Press
- LeCompte M., Millroy W. & Preissle J. (Eds) (1992). *The Handbook of Qualitative Research in Education*. San Diego: Academic Press.
- Lin N. (1976). *Foundations of Social Research*. New York: McGraw Hill.
- Lofland J. (1971). *Analyzing Social Settings*. New York: Wadsworth.
- Merton R. & Kendall P. (1946). The focused interview. *American Journal of Sociology*, 51, 541-557.
- Miles M. & Huberman A. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks: Sage.

Υ.04 ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδικού υποβάθρου

Εξάμηνο σπουδών: 1ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αθανάσιος Γρηγοριάδης, Μαρία Μπιρμπίλη, Μαρία Παπανδρέου, Μαρία Παυλή Κορρέ**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα *Σύγχρονα Μαθησιακά Περιβάλλοντα* διαρθρώνεται σε τέσσερις διακριτές ενότητες

Ενότητα 1^η: Μάθηση, γνώση και θεωρία (3 διαλέξεις)

- Τι σημαίνει μάθηση; Τι και πώς μαθαίνουμε;
- Με ποιο τρόπο οι παραδοχές μας για τη μάθηση και τη γνώση μας διαμορφώνουν ως επιστήμονες και επαγγελματίες;
- Ποιος είναι ο ρόλος της θεωρίας και του θεωρητικού στοχασμού στην έρευνα και στην πράξη;

Ενότητα 2^η: Μεθοδολογία Αλλαγής και Σχεδιασμός Παρεμβάσεων (4 διαλέξεις)

- Θεωρία και Μεθοδολογία Αλλαγής
- Σχεδιασμός εκπαιδευτικών παρεμβάσεων
- Παράδειγμα Εφαρμογής Εκπαιδευτικής Παρέμβασης-Έργο Erasmus+ KA3 SWPBS
- Παρουσιάσεις εργασιών - Εργαστήριο σχεδίων παρεμβάσεων

Ενότητα 3^η: Δια Βίου Μάθηση (2 διαλέξεις)

- Διά Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση: ορισμοί, προσεγγίσεις, αλληλεπικαλύψεις και αλληλεπιδράσεις
- Διά ζώσης και ηλεκτρονικά περιβάλλοντα μάθησης στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Ενότητα 4^η: Κοινότητες μάθησης και πρακτικής (3 διαλέξεις)

- Το σχολείο ως κοινότητα μάθησης
- Οι κοινότητες μάθησης και πρακτικής ως πλαίσιο για επαγγελματική ανάπτυξη
- Η δημιουργία κοινοτήτων μάθησης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι ΜΦ:

- Θα μπορούν να αξιοποιήσουν τα σύγχρονα θεωρητικά μοντέλα σχετικά με τη μάθηση.

- Θα μπορούν να αναγνωρίσουν ζητήματα προσωπικών, οντολογικών και επιστημολογικών παραδοχών σχετικά με τη μάθηση.
- Θα μπορούν να πραγματοποιήσουν μια συστηματική επισκόπηση βιβλιογραφίας για μία ερευνητική θεματική.
- Θα μπορούν να σχεδιάζουν αποτελεσματικά μία εκπαιδευτική παρέμβαση σε ένα οργανωμένο μαθησιακό περιβάλλον.
- Θα μπορούν να σχεδιάσουν έναν ερευνητικό σχεδιασμό για την πραγματοποίηση και την αξιολόγηση μιας ερευνητικής παρέμβασης.
- Θα κατανοούν τις βασικές έννοιες της Δια Βίου Μάθησης και Εκπαίδευσης καθώς και της Εκπαίδευσης Ενηλίκων σε δια ζώσης και σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα.
- Θα κατανοούν τους εννοιολογικούς προσδιορισμούς, τα μοντέλα και τα χαρακτηριστικά των κοινοτήτων μάθησης.
- Θα είναι σε θέση να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη και στην λειτουργία κοινοτήτων μάθησης σε διάφορα πλαίσια.

Οργάνωση του Μαθήματος

Το μάθημα υλοποιείται σε τρίωρες εβδομαδιαίες συναντήσεις. Οι συναντήσεις περιλαμβάνουν μια εισαγωγική εισήγηση από τον διδάσκοντα ή την διδάσκουσα και στη συνέχεια ακολουθεί συζήτηση η οποία στηρίζεται σε μελέτη βιβλιογραφίας που έχουν συμβουλευτεί οι ΜΦ, σε μελέτη περίπτωσης και παραδείγματα ή/και σύντομες παρουσιάσεις των ΜΦ.

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό
- Σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Παρουσιάσεις (ppt), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail.

Αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές ενημερώνονται στην 1η διάλεξη για τον ακριβή φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης της κάθε εργασίας. Ειδικότερα, οι φοιτητές αξιολογούνται σε μια σειρά παραδοτέων εργασιών (2 ατομικές εργασίες και 1

παρουσίαση). Τα κριτήρια για την αξιολόγηση δίνονται στην αρχή του εξαμήνου, και υπενθυμίζονται πριν από κάθε εργασία με συγκεκριμένες οδηγίες.

Βιβλιογραφία

1^η ενότητα

Illeris, K. (2009). *Σύγχρονες Θεωρίες Μάθησης. 16 Θεωρίες Μάθησης... με τα Λόγια των Δημιουργών τους*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Schunk, H. D. (2010). *Θεωρίες μάθησης. Μια εκπαιδευτική θεώρηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κουλαϊδής, Β. (Επιμ.) (2007). *Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής - Δημιουργικής Σκέψης*. Ανάκτηση από:

[http://www.oepk.gr/download/Sygxrones Didaktikes B](http://www.oepk.gr/download/Sygxrones_Didaktikes_B)

2^η ενότητα

Bailey, D. H., Duncan, G. J., Cuncha, F., Foorman, B. R., & Yeager, D. S. (2020). Persistence and Fade-out of educational-intervention effects: mechanisms and potential solutions. *Psychological Science, 21*(2), 55-97. <https://doi.org/10.1177/1529100620915848>

Barnett, W. S. (2011). Effectiveness of Early Educational Intervention. *Science, 353*(6045), 975-978. <https://doi.org/10.1126/science.1204534>

Danusso, L., Testa, I., & Vicentini, M. (2010). Improving Prospective Teachers' Knowledge about Scientific Models and Modelling: Design and evaluation of a teacher education intervention. *International Journal of Science Education, 32*(7), 871-905, DOI: 10.1080/09500690902833221

Holland, M. L., Malmberg, J., & Peacock, G. G. (2017). *Behavioral problems of young children: Effective interventions in the preschool and kindergarten years*. 2nd edition. The Guilford Press.

Ledford, J.R., & Gast, D.L. (Eds.). (2009). *Single Subject Research Methodology in Behavioral Sciences: Applications in Special Education and Behavioral Sciences* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203877937>

Ramberg, J., Laftman, S. B., & Almquist, Y. B. (2019). School effectiveness and students' perceptions of teacher caring: A multilevel study. *Improving Schools, 22*(1), 55-71. <https://doi.org/10.1177/1365480218764693>

3^η ενότητα

Anderson, T. (2003). Modes of Interaction in Distance Education: Recent Developments and Research Questions. In M. G. Moore & W. G. Anderson, *Handbook of Distance Education* (pp. 129-144). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Καραλής, Θ., & Παπαγεωργίου, Η. (2012). *Σχεδιασμός, Υλοποίηση & Αξιολόγηση Προγραμμάτων Διά Βίου Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/02/ekpaideutiko_yliko.pdf

M. G. Moore, & W. C. Diehl (Eds.) (2019). *Handbook of distance education* (4rd ed.). New York: Routledge.

Παυλή Κορρέ, Μ., & Λευθεριώτου, Π. (2020). *Σχεδιασμός Προγραμμάτων Μη Τυπικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Διά Ζώσης Εκπαίδευσης και Ηλεκτρονικής Μάθησης*. Αθήνα: Ύψιλον.

Rogers, A. (2004). *Non-Formal Education. Flexible Schooling on Participatory Education? Usa: Comparative Education Research Centre/The University of Hong Kong/Kluwer Academic Publishers.*

4^η ενότητα

Busher, H. (2005). The project of the other: Developing inclusive learning communities in schools. *Oxford Review of Education*, 31(4), 459–477. doi:[10.1080/03054980500222221](https://doi.org/10.1080/03054980500222221).

Hännikäinen, M. (2005) Rules and agreements — And becoming a preschool community of learners, *European Early Childhood Education Research Journal*, 13(1), 97-110, DOI: [10.1080/13502930585209581](https://doi.org/10.1080/13502930585209581)

Hännikäinen, M. (2007) Creating togetherness and building a preschool community of learners: The role of play and games. In T. Jambor & J. Van Gils (eds.) *Several perspectives on children's play*, (pp. 147-160). Antwerpen and Apeldoorn: Garant,

Kilpatrick, S., Barrett, M., & Jones, T. (2003). *Defining Learning Communities* (Discussion Paper). University of Tasmania.

<https://www.researchgate.net/publication/43527785> Defining Learning Communities

Koivula, M., & Maritta Hännikäinen. (2017) Building children's sense of community in a day care centre through small groups in play. *Early Years* 37(2), 126-142.

Renshaw, P. D. (2003). Community and learning: Contradictions, dilemmas and prospects. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 24(3), 355–370. doi:[10.1080/0159630032000172533](https://doi.org/10.1080/0159630032000172533).

Rogoff, B. (1994). Developing understanding of the idea of communities of learners. *Mind, Culture, and Activity*, 1(4), 209–229. doi:[10.1080/10749039409524673](https://doi.org/10.1080/10749039409524673).

Rogoff, B., Matusov, E. and White, C. 1996. Models of teaching and learning: Participation in a community of learners. In D. R., Olsen & N. Torrance (Eds). *The handbook of education and human development* (pp. 388–414). Cambridge, MA: Blackwell Publishers. (θα το βρείτε στο Academia)

Sewell, A., St George, A., & Cullen, J. 2013. The distinctive features of joint participation in a community of learners. *Teaching and Teacher Education*, 31, 46-55 <https://doi.org/10.1016/j.tate.2012.11.007>.

Vangrieken, K., Chloé Meredith & Tlalit Packer EvaKyndt. 2017. Teacher communities as a context for professional development: A systematic review. *Teaching and Teacher Education*, 61, 47-59

Watkins, C. (2005). Classrooms as learning communities: A review of research. *London Review of Education*, 3(1), 47-64.

<https://www.ingentaconnect.com/content/ioep/clre/2005/00000003/00000001/art00003>

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Α΄.

«ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ

ΥΕΙΔ05. ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΕΑ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης- κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 8

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Βασιλεία Χρησιτίδου, Μαρία Παπαδοπούλου, Αναστασία Δημητρίου, Σοφία Θεοδοσιάδου, Γλυκερία Φραγκιαδάκη, Κωνσταντίνος Χρήστου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Εισαγωγική ενότητα, Στοχοθεσία μαθήματος, Φόρτος Εργασίας, Τρόπος αξιολόγησης

Ενότητα 1η: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ σχεδιασμός και η δημιουργία νοήματος - Τι θεωρείται στο σημερινό εκπαιδευτικό/επικοινωνιακό τοπίο γνώση; - Τι θεωρείται στο σημερινό εκπαιδευτικό/επικοινωνιακό τοπίο μάθηση; - Τι σημαίνει εκπαιδευτικός σχεδιασμός; - Τι μπορούμε να θεωρήσουμε 'ένδειξη' μάθησης; - Η εικόνα ως εκπαιδευτικό τοπίο γνώσης και μάθησης στην προσχολική ηλικία - Σχεδιασμοί για μάθηση

Ενότητα 2η: Πλαισιώσεις του ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ σχεδιασμού - Πώς αξιολογούμε εκπαιδευτικούς σχεδιασμούς; - Ανάλυση και αξιολόγηση εκπαιδευτικών πόρων για τις φυσικές επιστήμες - Ιδέες και αναπαραστάσεις μικρών παιδιών: από την αρχική ανίχνευση, στη διατύπωση διδακτικών/μαθησιακών στόχων και την αξιολόγηση μαθησιακών αποτελεσμάτων - Επιλογή και σχεδιασμός για υλοποίηση μιας οργανωμένης δραστηριότητας μαθηματικών στην προσχολική ηλικία

Ενότητα 3η: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ Σχεδιασμοί για μάθηση - Πώς διαρθρώνονται διαφορετικοί εκπαιδευτικοί πόροι σε έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό; - Πώς εξυπηρετούνται στόχοι

διαφορετικών γνωστικών περιοχών και ικανοτήτων από έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό; - Με πόσους τρόπους και πώς υπηρετείται η (ανα)κατασκευή νοήματος σε έναν σχεδιασμό; - Σχεδιάζοντας εκπαιδευτικό υλικό για την γλώσσα και τον γραμματισμό - Σχεδιάζοντας πολυτροπικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις: διαθεματική προσέγγιση περιβαλλοντικών ζητημάτων - Συμμετοχικές μέθοδοι: καθοδηγούμενος οραματισμός, world café, διασκέψεις πολιτών, παιχνίδια ρόλων, διαχείριση διλημάτων. Σχεδιασμός εκπαιδευτικών εφαρμογών από τους εκπαιδευόμενους

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να:

- Προσδιορίζουν τις έννοιες της γνώσης και της μάθησης με τους όρους του σύγχρονου εκπαιδευτικού και επικοινωνιακού πεδίου
- Αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά, τις συνιστώσες και τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού σχεδιασμού
- Εντοπίζουν ενδείξεις 'μάθησης'
- Αξιολογούν εκπαιδευτικούς σχεδιασμούς για διαφορετικές γνωστικές περιοχές και ικανότητες - Αντιλαμβάνονται τη συνάρθρωση των διαφορετικών εκπαιδευτικών πόρων σε έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό
- Αναγνωρίζουν πώς εξυπηρετούνται στόχοι διαφορετικών γνωστικών περιοχών και ικανοτήτων από έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό
- Προσδιορίζουν με πόσους και ποιους τρόπους υπηρετείται η (ανα)κατασκευή νοήματος σε έναν σχεδιασμό

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Άλλο / Άλλα	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό
- Σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία

- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Παρουσιάσεις (powerpoint), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail

Αξιολόγηση Φοιτητών

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται στην 1η διάλεξη για τον ακριβή φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης της κάθε εργασίας. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται σε μια σειρά παραδοτέων εργασιών (2 εργασίες και 1 παρουσίαση). Η ποιότητα της παρουσίασης της κάθε εργασίας στην τάξη λαμβάνεται επίσης υπόψη στην αξιολόγησή τους.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Ενδεικτικοί τίτλοι:

Anderson, L. (2011). Use the World Café concept to create an interactive learning environment. *Education for Primary Care, 22*(5), 337-338.

Björklund Boistrup, L., & Selander, S. (2022). *Designs for research, teaching and learning: A framework for future education*. Taylor & Francis.

Boilevin, J. M., Delserieys, A., & Ravanis, K. (2022). *Precursor Models for Teaching and Learning Science During Early Childhood*. Zurich: Springer Nature <https://doi.org/10.1007/978-3-031-08158-3>

Christidou, V., Dimitriou, A., Barkas, N., Papadopoulou, M., & Grammenos, S. (2015). "Young noise researchers": An intervention to promote noise awareness in preschool children. *Journal of Baltic Science Education, 14*(5), 569-585.

Clements, D. H & Samara, J. (2021) *Learning and Teaching Early Math: The Learning Trajectories Approach*. NY: Routledge.

Γκόρια, Σ., Παπαδοπούλου, Μ., & Χρηστίδου, Β. (2016). Διδακτική παρέμβαση με τη χρήση χαρτών στο νηπιαγωγείο στο πλαίσιο της Παιδαγωγικής των Πολυγραμμματισμών. Στο Χ. Σκουμπουρδή, & Μ. Σκουμιός (Επιμ.), *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Το εκπαιδευτικό υλικό στα Μαθηματικά και το εκπαιδευτικό υλικό στις Φυσικές Επιστήμες: μοναχικές πορείες ή αλληλεπιδράσεις;»* (σελ. 452-471). Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Δημητρίου, Α. (2009). *Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Περιβάλλον, αειφορία. Θεωρητικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Fragkiadaki, G., Fleer, M., & Ravanis, K. (2021). Understanding the complexity of young children's learning and development in science: A twofold methodological model building on constructivist and cultural-historical strengths. *Learning, Culture and Social Interaction*, 28, 100461. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2020.100461>

Κουλαϊδής, Β., Δημόπουλος, Κ., Σκλαβενίτη, Σ., & Χρηστίδου, Β., (2002). *Τα κείμενα της Τεχνο-επιστήμης στο δημόσιο χώρο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Papadopoulou M., & Christidou, V. (2004). Multimodal text comprehension and production by preschool children: An interdisciplinary approach of water conservation. *International Journal of Learning*, 11, 917-927.

Rotas, N. (2019). Three notes on visual pedagogies in childhood research: Making images that move and endure time. *Video Journal of Education and Pedagogy*, 4(1), 9-22. https://brill.com/view/journals/vjep/4/1/article-p9_9.xml?ebody=full%20html-copy1

Serres, M. (1997). *The troubadour of knowledge*. University of Michigan Press.

Serres, M. (2014). *Thumbelina: The culture and technology of millennials*. Rowman & Littlefield.

Στρατηγέα, Α. (2015). *Θεωρία και Μέθοδοι Συμμετοχικού Σχεδιασμού*. Αθήνα: Κάλλιπος Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. Διαθέσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5428?&locale=el>

Templeton, T. N. (2021). Whose story is it? Thinking through early childhood with young children's photographs. *Occasional Paper Series*, 45. DOI: <https://doi.org/10.58295/2375-3668.1391>

Φλογαίτη, Ε., Λιαράκου, Γ., Γαβριλάκης, Κ. (2021). *Συμμετοχικές μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης. Εφαρμογές στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία*. Αθήνα: Πεδίο.

World Health Organization. Regional Office for Europe. (2002). *Community participation in local health and sustainable development: approaches and techniques*. World Health Organization. Regional Office for Europe. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/107341>

Χρηστίδου, Β. (2018). Εικόνα και εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες: Το 'στοίχημα' του Επιστημονικού Οπτικού Γραμματισμού. Στο Χ. Σκουμπουρδή, & Μ. Σκουμιός (Επιμ.), *Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή: «Εκπαιδευτικό υλικό Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών: διαφορετικές χρήσεις, διασταυρούμενες πορείες μάθησης»* (σελ. 92-116). Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ανακτήθηκε από <http://ltee.aegean.gr/sekpy>

Χρηστίδου, Β., Δημητρίου, Α., Παπαδοπούλου, Μ., Γραμμένος, Σ., & Μπάρκας, Ν. (2015). «Μικροί ερευνητές ήχου»: ένα εκπαιδευτικό σενάριο για την ευαισθητοποίηση στις συνέπειες του θορύβου. Στο Χ. Σκουμπουρδή, & Μ. Σκουμιός (Επιμ.), *Πρακτικά 1ου Πανελληνίου*

Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Υλικού στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες» (σελ. 452-471). Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΥΕΙΔ06. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 8

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Δ. Κακανά, Μ. Παπανδρέου, Α. Μαβίδου, Μ. Παπαδοπούλου, Α. Δημητρίου, Κ. Ρόθου, Ρ. Τσοκαλίδου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σε αυτό το μάθημα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα εξετάσουν τις δικές τους παραδοχές σε συνδυασμό με την τρέχουσα έρευνα που αφορά τις αντιλήψεις για τη διαφορετικότητα και τις διαστάσεις της στο πλαίσιο της εκπαίδευσης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Θα μελετήσουν κριτικά σύγχρονα μοντέλα και πρακτικές διαφοροποίησης σε συνδυασμό με τις ποικίλες προκλήσεις που αφορούν το σχεδιασμό και την υποστήριξη περιβαλλόντων μάθησης που εστιάζουν στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και τη συμπερίληψη. Το μάθημα οργανώνεται στις παρακάτω ενότητες.

Ο μύθος της ομοιογένειας της σχολικής τάξης

- Προσωπικές παραδοχές και κατανοήσεις για την ομοιογένεια και ανομοιογένεια μέσα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Τι σημαίνει διαφορετικότητα και ποιες είναι οι διαστάσεις της;
- Πως συμβάλει η αναγνώριση της διαφορετικότητας στη μάθηση;

Παράγοντες που ευνοούν τις διακρίσεις και την ελλειμματική προοπτική σκέψης για τη διαφορετικότητα των μαθητών.

- Μελέτη περίπτωσης. Κατασκευάζοντας το 'διαφορετικό' - κυρίαρχοι Λόγοι για την 'προσφυγική' κρίση σε ΜΜΕ και πολιτικά καρτούν

Ανάπτυξη κουλτούρας του ανήκειν.

- Εστίαση στα διαφοροποιημένα εφόδια/πλεονεκτήματα και στις ικανότητες των μαθητών (strength/asset-based thinking). Σημασία σύνδεσης της μάθησης και διδασκαλίας με τις οικογένειες και τις κοινότητες των παιδιών.

- Τα δίγλωσσα παιδιά στο σχολείο: προ(σ)κλήσεις μέσα από την επαφή των γλωσσών

Διαφοροποιημένη διδασκαλία (ΔΔ)

- Θεωρητικές παραδοχές που διέπουν την υιοθέτηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, και το παραδοσιακό πλαίσιο εφαρμογής της, σε συνδυασμό με πιο σύγχρονες τάσεις
- Παιδαγωγικές προσεγγίσεις που μπορούν να υποστηρίξουν τη ΔΔ. Διαχείριση της ετερογένειας της σχολικής τάξης. Προκλήσεις από την πλευρά των εκπαιδευτικών.

Σχεδιάζοντας για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και μάθησης

- Βασικές αρχές του σχεδιασμού διαφοροποιημένων δράσεων και στρατηγικές/τεχνικές διαφοροποίησης για την ανταπόκριση στα ενδιαφέροντα, τα διαφορετικά επίπεδα ετοιμότητας και τα μαθησιακά στυλ των παιδιών.
- Ανάπτυξη διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων βήμα προς βήμα
- Πρακτικές για την εξασφάλιση θετικού πλαισίου για την επιτυχή εισαγωγή της ΔΔ: Ρουτίνες και τεχνικές αποτελεσματικής διαχείρισης της διαφοροποιημένης τάξης.

Διαφοροποιημένη διδασκαλία και ειδική αγωγή

- Προκλήσεις για τους εκπαιδευτικούς γενικής και ειδικής αγωγής
- Καθολικός σχεδιασμός στη μάθηση και διαφοροποιημένη διδασκαλία: η σημασία για τους μαθητές με αναπηρίες και / ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Μελέτη περίπτωσης (Ερευνητικά δεδομένα και εφαρμογές): Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη φύση και το περιβάλλον ως πλαίσιο συμπερίληψης παιδιών με αναπηρίες στην εκπαιδευτική πράξη.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να:

- αναγνωρίζουν την περίπλοκη και πολυδιάστατη φύση της διαφορετικότητας, την έννοια της ισότητας και της δικαιοσύνης, τα δικαιώματα των παιδιών και το ρόλο τους στη μάθηση των παιδιών
- προσδιορίζουν θεμελιώδεις παράγοντες και πρακτικές που ευνοούν τις διακρίσεις και καλλιεργούν την ελλειμματική οπτική για τη διαφορετικότητα των μαθητών
- να αναγνωρίσουν τη σημασία της σύνδεσης της μάθησης και διδασκαλίας με τις οικογένειες και τις κοινότητες των παιδιών και να αναπτύσσουν πρακτικές για αυτό το σκοπό
- εντοπίζουν τα διαφοροποιημένα εφόδια και τις δυνατότητες των μαθητών (strength/asset-based thinking) και να τα αξιοποιούν για την ενδυνάμωση των παιδιών και τη μάθηση τους

- να δημιουργούν συμπεριληπτικά περιβάλλοντα μάθησης για όλα τα παιδιά και τις οικογένειές τους
- αναγνωρίζουν τις αρχές και τις προϋποθέσεις για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και να υιοθετούν κατάλληλες μεθόδους για την εφαρμογή της και την αξιολόγηση των σχετικών παρεμβάσεων
- να διαχειρίζονται διλήμματα και προκλήσεις που προκύπτουν στο πλαίσιο των ενεργειών συμπερίληψης και διαφοροποίησης της διδασκαλίας με ευελιξία, διερευνητική διάθεση και μετασχηματιστική προοπτική

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Ανάλυση, αξιολόγηση και υλοποίηση εκπαιδευτικών σχεδιασμών, Παρουσιάσεις εργασιών στην τάξη	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό
- Σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Παρουσιάσεις (powerpoint), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail.

Αξιολόγηση Φοιτητών

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από την αρχή των μαθημάτων για τον φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης των

εργασιών Η ποιότητα της παρουσίασης της κάθε εργασίας στην τάξη λαμβάνεται επίσης υπόψη στην αξιολόγησή τους.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Ο μύθος της ανομοιογένειας_ Θεωρητικές παραδοχές και Θεωρίες

Κοντογιάννη, Δ., & Θώμου, Π. (2022). Πολιτισμική και γλωσσική ετερότητα στο ελληνικό σχολείο: Η περίπτωση των Τάξεων Υποδοχής. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 8, 190–210. <https://doi.org/10.12681/dial.31789>

Mavidou, A., & Kakana, D. (2019). Teachers' Experiences of a Professional Development Program for Differentiated Instruction. *Creative Education*, 10(3), 555–569

Κατασκευή του 'διαφορετικού'

Kitsiou R., Papadopoulou, M. (2021) Mapping Europe's Attitudes Towards Refugees in Political Cartoons through CMT and CMA. (Guest editors: Stephan Packard & Lukas R.A. Wilde). *Puctum*, 7(2), 151-174

Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. London: The University of Chicago Press.

Chouliaraki, L., & Tijana S., (2017). Rethinking Media Responsibility in the Refugee 'Crisis.' A Visual Typology of European News. *Media, Culture & Society* 39(8), 1162-1177.

Binotto, M. (2015). Invaders, Aliens and Criminals. Metaphors and Spaces in the Media Definition of Migration and Security Policies. In: E. Bond, G. Bonsaver and F. Faloppa (eds.) *Destination Italy. Representing Migration in Contemporary Media and Narrative* (pp. 31-58). Oxford: Peter Lang.

Κουλτούρα του ανήκειν

Johansson, E., Puroila, AM. Research Perspectives on the Politics of Belonging in Early Years Education. *IJEC*, 53, 1–8 (2021). <https://doi.org/10.1007/s13158-021-00288-6>

Liselotte Eek-Karlsson & Anette Emilson (2021) Normalised diversity: Educator's beliefs about children's belonging in Swedish early childhood education, *Early Years*, DOI: 10.1080/09575146.2021.1951677

Papandreou, M. & Dragouni K.E. (2022). "He will see my drawing and we will play blindman's bluff together": Overcoming communication barriers in a multicultural kindergarten classroom. *Journal of Early Childhood Education Research*, 11(1, Special issue on Interaction in Context), 272–296, <https://journal.fi/jecer/article/view/114019>

Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική

Κακανά, Δ. (2020). Διαφοροποιημένη διδασκαλία: Από την έρευνα στην πράξη - Εισαγωγικό σημείωμα. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 5–11. <https://doi.org/10.12681/dial.25584>

Κλουβάτος, Κ. (2014). Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία σε ανομοιογενείς τάξεις. Στο Ε. Κατσαρού & Μ. Λιακοπούλου (Επιμ.). *Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο. Επιμορφωτικό υλικό*. Ενότητα Α.

Kalantzis, M., & Core, B. (2013). *Νέα μάθηση: Βασικές αρχές για την επιστήμη της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Κριτική.

Mavidou, A. & Kakana, D. (2019). Differentiated Instruction in practice: curriculum adjustments in kindergarten. *Creative Education*, 10, 535-554. <https://doi.org/10.4236/ce.2019.103039>

Παπανδρέου Μ. (2020). Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική στην προσχολική εκπαίδευση: Προκλήσεις και προοπτικές. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 77–96. <https://doi.org/10.12681/dial.25547>

Σφυρόερα Μ. (2020). Προς μια ολιστική αντιμετώπιση της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής: Αντιλήψεις και πρακτικές εκπαιδευτικών παιδιών προσχολικής ηλικίας. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 119–142. <https://doi.org/10.12681/dial.25549>

Tomlinson, C. A., Brighton, C., Hertbert, H., Callahan, C. M., Moon, T. R., Brimijoin, K. et al. (2003). Differentiating Instruction in Response to Student Readiness, Interest, and Learning Profile in Academically Diverse Classrooms: A Review of Literature. *Journal for the Education of the Gifted*, 27, 119-145. <https://doi.org/10.1177/016235320302700203>

Χατζησωτηρίου, Χ., & Σόρκος, Γ. (2022). Η «Βιώσιμη Συμπεριληπτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση» ως Μέσο Υποστήριξης της Διαφορετικότητας: Το Θεωρητικό Πλαίσιο μιας Παιδαγωγικής Πρότασης. *Επιστήμες Αγωγής*, 2, 183-202.

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και μάθησης: στο πλαίσιο της Ειδικής Αγωγής

Ιωαννίδου-Κουτσελίνη, Μ. (2020). Διαφοροποίηση της διδασκαλίας και της μάθησης: Δυσκολίες και παρανοήσεις. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 6, 12-29. [doi:https://doi.org/10.12681/dial.25544](https://doi.org/10.12681/dial.25544)

Παντελιάδου, Σ. & Φιλιππάτου, Δ. (2013). *Διαφοροποιημένη Διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο.

Tomlinson, C. A. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας. Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών* (μτφ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου - Φορσιέ). Αθήνα: Γρηγόρης. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 1999).

Strogilos, V., Tragoulia, E., Avramidis, E., Voulagka, A. & Papanikolaou, V. (2017) Understanding the development of differentiated instruction for students with and without disabilities in co-taught classrooms, *Disability & Society*, 32(8), 1216-1238, DOI: 10.1080/09687599.2017.1352488

Vaughn, S., Hughes, M. T., Moody, S. W., & Elbaum, B. (2001). Instructional grouping for reading for students with LD: Implications for practice. *Intervention in School and Clinic*, 36(3), 131-137.

Δημητρίου, Α. & Αϊβαλιώτου, Ε. (2016). Η συνεκπαίδευση των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας με και χωρίς ειδικές ανάγκες στις φυσικές επιστήμες. Ερευνώντας τις απόψεις των εκπαιδευτικών. Στο Β. Τσελφές (Επιμ.). *Προσχολική ηλικία: οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών* (σελ. 89-116). Αθήνα: Εκδόσεις Άρσμις Πετροπούλου. ISBN: 978-618-82606-0-3

Δημητρίου, Α. & Δελγιαννίδου, Σ. Β. (2011). Εφαρμογή προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε άτομα με ελαφρά και μέτρια νοητική υστέρηση. Η περίπτωση της επαγγελματικής κατάρτισης και κοινωνικής ένταξης της Μέριμνας Παιδιού Κατερίνης. Στο: Π. Φώκιαλη, Γ. Ξανθάκου, Ν. Ανδρεαδάκης (Επιμ.). *Διεργασίες σκέψης στο σχολείο και την κοινωνία. Τόμος Β* (σελ. 463-474). ISBN: 978-960-9405-88-1. Αθήνα: Πεδίο

Λάππα, Χ., Μαντζίκος, Κ., & Παρασκευόπουλος Σ. (2019). Η Συμβολή της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Εκπαίδευση των Παιδιών με Αναπηρίες ή/και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες: Οι Απόψεις των Εκπαιδευτικών. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 8(1), 1-16.

ΥΕΙΔ07. ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 8

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Δ. Κακανά, Μ. Μπιρμπίλη, Μ. Παπανδρέου, Γ. Φραγκιαδάκη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση της σύνδεσης παιχνιδιού και δημιουργικότητας στις μικρές ηλικίες και είναι οργανωμένο σε 3 ενότητες μελέτης.

Η πρώτη ενότητα επικεντρώνεται στο παιχνίδι και τις δημιουργικές εμπειρίες των παιδιών και οργανώνεται γύρω από τα εξής ερωτήματα: "Τι σημαίνει 'παίζω';" "τι σημαίνει 'είμαι δημιουργικός/η'" και "τι κερδίζουν τα παιδιά από το παιχνίδι που ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα;"

Η δεύτερη ενότητα εξετάζει το ρόλο του ενήλικα και την επίδραση του στο παιδικό παιχνίδι και τη δημιουργικότητα των παιδιών. Στην ενότητα αυτή θα συζητηθούν επίσης η σχέση παιχνιδιού και ενδιαφερόντων, τρόποι συλλογής δεδομένων και ερμηνείας των ενδιαφερόντων και των εμπειριών των παιδιών με στόχο την καταγραφή και ανάδειξη της δημιουργικότητάς τους.

Στην τρίτη ενότητα, θα συζητηθούν οι συνεχείς αλλαγές στην προσχολική και μέση ηλικία και τις εμπειρίες των μικρών παιδιών και πιθανές επιδράσεις τους στο παιχνίδι και τη δημιουργικότητα των παιδιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- κατανοούν τη σύνδεση παιχνιδιού και δημιουργικότητας στην παιδική και μέση παιδική ηλικία
- να διερευνούν και να ακολουθούν την οπτική των παιδιών για το παιχνίδι
- να διερευνούν τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών όπως αυτά εκφράζονται στο παιχνίδι τους
- να υιοθετούν πρακτικές που ενδυναμώνουν στη συμμετοχή των παιδιών σε δημιουργικές εμπειρίες
- να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν δημιουργικά πλαίσια και χώρους για παιχνίδι όπου τα παιδιά μπορούν να ακολουθήσουν τα ενδιαφέροντα και τις ιδέες τους και να επεκτείνουν την μάθησή τους

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων/ σεμιναρίων/εκδηλώσεων	✓
Εκπόνηση μελέτης (project)	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες

- Πολυμεσικό υλικό
- Βιβλίο
- Επιστημονικά άρθρα

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών
- Περιγραφή

Περιγραφή: Υποστήριξη των διαλέξεων με παρουσιάσεις (ppt), επικοινωνία, διάθεση εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεις, άρθρα προς μελέτη, οδηγίες για εργασίες κ.λ.π) στην ιστοσελίδα του μαθήματος Μελέτη και ανάλυση Βίντεο

Αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση του μαθήματος αξιοποιούνται οι μέθοδοι της διαμορφωτικής και της συμπερασματικής αξιολόγησης. Οι φοιτητές ενημερώνονται στην 1η διάλεξη για τον ακριβή φόρτο εργασίας του μαθήματος και τη βαρύτητα αξιολόγησης της κάθε εργασίας. Ειδικότερα, οι φοιτητές αξιολογούνται με μια σειρά παραδοτέων όπως παρουσίαση εργασιών στην τάξη και παράδοση γραπτής εργασίας.

Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Βιβλία

Fleer, M. (2018). *Το παιχνίδι στην προσχολική ηλικία. Από τις προσωπικές εμπειρίες στις σύγχρονες θεωρίες* (Επιμ. Μπιρμπίλη Μαρία). Θεσσαλονίκη: Σοφία.

Παπανδρέου, Μ. (2020). *Συμμετοχική μάθηση στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία: Κατανοώντας τις γλώσσες των παιδιών και ενισχύοντας τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες μάθησης και έρευνας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία. (κεφ. 5 & 7-11)

Επιστημονικά Περιοδικά

Arnott, L., & Duncan, P. (2019). Exploring the Pedagogic Culture of Creative Play Early Childhood Education. *Journal of Early Childhood Research*, 17(4), Pages 309-328, <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/1476718X19867370>

Αυγητίδου, Σ. (2016). Δημιουργικότητα και παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση: Μια κοινωνιο-πολιτισμική προσέγγιση. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 2, 9–19. <https://doi.org/10.12681/dial.10570>

Fleer, M. (2019). Conceptual PlayWorlds as a pedagogical intervention: Supporting the learning and development of the preschool child in play-based setting. *Obutchénie, 3(3)*, 1–22. <https://doi.org/10.14393/OBv3n3.a2019-51704>

Fragkiadaki, G., Fleer, M., & Rai, P. (2022). Science Concept Formation During Infancy, Toddlerhood, and Early Childhood: Developing a Scientific Motive Over Time. *Research in Science Education, 1*-20. <https://doi.org/10.1007/s11165-022-10053-x>

Μπιρμπίλη, Μ. (2016). Το παιδικό παιχνίδι σε έναν κόσμο που αλλάζει: Εισαγωγικό σημείωμα (Αφιέρωμα στο παιχνίδι). *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης, 2*, 4–8. <https://doi.org/10.12681/dial.10889> [ναι]

Τανακίδου, Μ., & Αυγητίδου. Σ. (2016). Υποστηρίζοντας τις οπτικές των παιδιών στο ελεύθερο παιχνίδι: μια εκπαιδευτική παρέμβαση. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης, 2*, 52–77. <https://doi.org/10.12681/dial.10542>

Τόπη, Γ., & Παπανδρέου, Μ. (2021). Το ελεύθερο παιχνίδι στην τάξη του νηπιαγωγείου μέσα από τις φωτογραφίες και τα σχέδια των παιδιών. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού, 18*, 83-21, <https://doi.org/10.12681/icw.30024>, (θεματικό Τεύχος).

Φουστέρη, Α. & Παπανδρέου, Μ. (2020). `...Πο πατρόλ, πιτζαμοήρωες και αυτοκινητάκια, τίποτα άλλο': Προσεγγίζοντας τις απόψεις των παιδιών για τα παιχνίδια τους. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού, 17*, 34-49. <https://doi.org/10.12681/icw.26158>

Vygotsky, L. (2004) Imagination and Creativity in Childhood. *Journal of Russian & East European Psychology, 42(1)*, 7-97, DOI: 10.1080/10610405.2004.11059210

Κεφάλαια σε βιβλία & πρακτικά συνεδρίων

Botsoglou, K. & Kakana, D.-M. (2004). Linking cultures through play: children exchange cultural elements through play activities in kindergarten. In G. Haktanir & T. Güler (editors) *Proceedings-2 of OMEP World Council and Conference 2003* (σ.11-29). Kusadasi.

Fragkiadaki, G., Fleer, M., & Rai, P. (2021). Degrees of freedom in collective play: how different institutions create diverse conditions for young children's interactions. In M. Sakellariou (Ed.), *Child Interaction: Perspectives, Activities and Outcomes* (1st ed., pp. 71-93). Nova Science Publishers.

Ζαφειροπούλου, Μ., Μπονώτη, Φ. & Κακανά, Δ.-Μ. (2004). Παγκοσμιοποίηση και Παιχνίδι: Ποιος δε γνωρίζει τα Pokemon; Στο Ν. Ζούκης, & Θ. Μητάκος (Επιμ.), *Πρακτικά 1' Διεθνούς Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, Ελληνική Παιδεία και Παγκοσμιοποίηση* (ηλεκτρονική μορφή). Τεύχος Γ. Ανακτήθηκε 3 Απριλίου 2004, από http://www.pee.gr/wp-content/uploads/praktika_synedrion_files/enall/sin_napl.htm

Κακανά, Δ.Μ. (2015). "Οικοδομώντας" προσωπικούς χώρους και τόπους δράσης στο νηπιαγωγείο, μέσα από το παιχνίδι. Στο Δ. Γερμανός & Μ. Λιάπη (Επιμ.), *Ηλεκτρονικός τόμος Πρακτικών του Συμποσίου με Διεθνή Συμμετοχή: Τόποι για Εμπειρίες Μάθησης. Έρευνα, Δημιουργία, Αλλαγή* (Θεσσαλονίκη, 9-10 Ιανουαρίου 2015) (σελ. 108-120). Αθήνα: Εθνικό

Κέντρο Τεκμηρίωσης. Ανάκτηση από

<https://epublishing.ekt.gr/sites/ektpublishing/files/proceedings/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%20%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CE%B4%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85%20%CE%A4%CE%95%CE%A0%CE%91%CE%95%202015.pdf>

Kakana, D.-M. & Theodosiou, S. (2019) Teachers as designers of educational toys and digital games. In G. Broussè & M. Aller (Eds.), *Digital Proceedings from the 8th World Conference "Toys and Materials: Hybridisation, Design and Consumption"*. International Toy Research Association. Ανάκτηση <https://hal-univ-paris13.archives-ouvertes.fr/hal-02090961/document> και <https://hal-univ-paris13.archives-ouvertes.fr/hal-02090961>

Megagianni, P., & Kakana, D. (2021). The Educational Value and Impact of Serious Games in Cognitive, Social and Emotional Development in Middle Childhood: Perceptions of Teachers in Greece. In Tsiatsos T., Demetriadis S., Mikropoulos A., Dagdilelis V. (Eds.), *Research on E-Learning and ICT in Education* (pp. 129–145). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-64363-8_8

Μητσιάκη, Γ., Καμπάκη Αθ. & Κακανά, Δ.-Μ. (2012). Εποχικότητα και Παιδική Διαφήμιση: Από την Βασιλεία των Χριστουγέννων στη στολή του Βασίλη Στο Ε. Κούρτη (Επιμ.), *Παιδική Ηλικία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας* (σσ. 137-151). Αθήνα: Ηρόδοτος, Ο.Μ.Ε.Ρ.

ΥΕΙΔ08. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό-Ειδίκευσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 6

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **A. Κυρίδης, Δ. Κακανά, Μ. Μπιρμπίλη, Μ. Παπανδρέου, Γ. Φραγκιαδάκη, Β. Χρησιτίδου, Μ. Παπαδοπούλου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Βιβλιογραφικές επισκοπήσεις
- Έρευνα με παιδιά
- Έρευνα δράση
- Το ερωτηματολόγιο ως εργαλείο έρευνας
- Θεματική ανάλυση – Ανάλυση Περιεχομένου
- Ανάλυση πολυτροπικών αλληλεπιδράσεων

- Ανάλυση πολλαπλών εμπειρικών δεδομένων για την ανίχνευση των αντιλήψεων των παιδιών
- Πειραματικές μεθοδολογίες στην εκπαιδευτική έρευνα με μικρά παιδιά
- Προχωρημένες στατιστικές αναλύσεις
- Ανάλυση συζητήσεων & αλληλεπιδράσεων με μικρές ομάδες παιδιών με έμφαση στην ανάλυση ιχνογραφημάτων

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα πρέπει (α) να έχουν γνωρίσει τις ερευνητικές μεθόδους που θα παρουσιαστούν, (β) να είναι σε θέση να κατανοούν ερευνητικές εργασίες στις οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί οι σχετικές ερευνητικές μέθοδοι, (γ) να έχουν εξοικειωθεί με αυτές σε επίπεδο κατανόησης των μεθόδων, τη συλλογή, διαχείριση και την επεξεργασία των σχετικών δεδομένων σε ένα πρωταρχικό επίπεδο, (δ) να οργανώνουν τις δικές τους μικρές έρευνες ακολουθώντας τη σχετική μεθοδολογία.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά & Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Πολυμεσικό υλικό

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Αξιολόγηση Φοιτητών

Μία πλήρης μικρή ερευνητική εργασία, η οποία επιλέγεται από την φοιτήτρια/ή μεταξύ των ερευνητικών μεθόδων που περιλαμβάνονται στο μάθημα και σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται από τις διδάσκουσες/οντες

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Broström, S. (2012). Children's participation in research, *International Journal of Early Years Education*, 20(3), 257-269, DOI: 10.1080/09669760.2012.715407

Clark, A. (2005). 'Ways of seeing: using the Mosaic approach to listen to young children's perspectives', in Clark, A., Kjørholt and Moss, P. (eds.) *Beyond Listening. Children's perspectives on early childhood services*. Bristol: Policy Press, pp. 29–49.

Spyrou, S. (2011). The limits of children's voices: From authenticity to critical, reflexive representation. *Childhood* 18(2) 151–165. DOI: 10.1177/0907568210387834

Thomson, P. (ed.) (2008). *Doing Visual Research with Children and Young People*. London: Routledge.

Παπαδοπούλου, Μ., Βίτσου, Μ., & Γκανά, Ε. (2022). Ο χειρισμός της κούκλας για τη δημιουργία νοήματος: ένα πλαίσιο ανάλυσης πολυτροπικών αλληλεπιδράσεων παιδιών με προσφυγική εμπειρία. *ΔΙΑΛΟΓΟΙ! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες της Αγωγής και Εκπαίδευσης*, 8. Από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/dialogoi/article/view/28249>

Norris, S. (2004). *Analyzing multimodal interaction: A methodological framework*. London: Routledge.

Kusters, A., Spotti, M., Swanwick, R., & Tapio, E. (2017). Beyond languages, beyond modalities: Transforming the study of semiotic repertoires. *International Journal of Multilingualism*, 14(3), 219-232.

Μαβίδου, Α. & Κακανά, Δ. (2019). «Φέτος νιώθω ότι η τάξη μου έχει ανάγκη από κάτι διαφορετικό, μια άλλη προσέγγιση...»: Το παράδειγμα ενός προγράμματος επαγγελματικής ανάπτυξης στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία μέσω της συνεργατικής έρευνας δράσης. Στο Σ., Αυγητίδου, Ε., Κατσαρού, & Β. Τσάφος, (επιμ.) *Πρακτικά 2ου Συμποσίου στην Εκπαιδευτική Έρευνα – Δράση: ζητούμενα, συγκρούσεις και προοπτικές*. (σσ. 235-257) <http://www.actionresearch.gr/el/node/238>

Καπαχτσή, Β. & Κακανά, Δ. (2019) Ο ρόλος του διευθυντή στο σχεδιασμό και υλοποίηση μιας συμμετοχικής έρευνας δράσης. Προοπτικές, εμπόδια, περιορισμοί: μελέτη περίπτωσης μιας σχολικής μονάδας. Στο Σ., Αυγητίδου, Ε., Κατσαρού, & Β. Τσάφος, (επιμ.) *Πρακτικά 2ου Συμποσίου στην Εκπαιδευτική Έρευνα – Δράση: ζητούμενα, συγκρούσεις και προοπτικές*. (σσ. 258-274) Διαθέσιμο στο: <http://www.actionresearch.gr/el/node/238>

Κακανά, Δ.-Μ, Χατζοπούλου, Κ. & Μαβίδου, Α. (2017) «Καινοτόμες επιμορφωτικές δράσεις σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη δημιουργία δικτύου Μεντόρων με τη μεθοδολογία της Συνεργατικής Έρευνας -Δράσης» Στο Α. Δημητρίου, Χ. Σακονίδης, Ε.

Μαλκοπούλου, Χ. Μπουτζιλουδή, & Α-Ε. Τεμπρίδου, (2017). Εκπαιδεύοντας πολίτες για ένα αειφόρο μέλλον: Ο ρόλος της προσχολικής και πρώτης σχολικής εκπαίδευσης. Τόμος Α': Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις. *Πρακτικά 10ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ο.Μ.Ε.Ρ. – Δ.Π.Θ* (σελ. 252-260) <http://www.envilab.psed.duth.gr/>

Κακανά, Δ.-Μ. & Καπαχτσή, Β. (2011) Ανάπτυξη του αναστοχασμού και της συνεργατικότητας μέσω της συνεργατικής έρευνας δράσης. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 52, 68-82.

Καπαχτσή, Β. & Κακανά, Δ.-Μ. (2010) Η συνεργατική έρευνα δράσης ως μοντέλο επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. *Action Researcher in Education*, 1, 40-52. Ανακτήθηκε από: <http://www.actionresearch.gr/el>

Christidou, V., Bonoti, F., & Hatzinikita, V. (2021). Drawing a scientist: Using the Emo-DAST to explore emotional aspects of children's images of scientists. *Research in Science & Technological Education*. doi: 10.1080/02635143.2021.1998770

Christidou, V., Bonoti, F., & Kontopoulou, A. (2016). American and Greek children's visual images of scientists. Enduring or fading stereotypes? *Science & Education*, 25(5), 497-522.

Jolley, R. P. (2018). *Παιδί και εικόνα: Σχεδίαση και κατανόηση* (Φ. Μπονώτη, Επιμ. Ελληνικής έκδοσης). Αθήνα: Τόπος.

Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education*, Routledge.

Ρούσσοσ Λ. Π, Τσαούσης, Γ. (2020) *Στατιστική Εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες με τη Χρήση του SPSS και του R*. Αθήνα: Gutenberg.

Chalikias, M., Lalou, P., & Manolesou, A. (2015). *Μεθοδολογία έρευνας και εισαγωγή στη Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS* [Laboratory Guide]. Kallipos, Open Academic Editions. <http://hdl.handle.net/11419/5075>

Πετρίδης, Δ. (2015). *Ανάλυση πολυμεταβλητών τεχνικών* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <https://hdl.handle.net/11419/2126>

Delserieys, A., Impedovo, M. A., Fragkiadaki, G., & Kampeza, M. (2017). Using drawings to explore preschool children's ideas about shadow formation. *Review of Science, Mathematics and ICT Education*, 11(1), 55-69. <https://doi.org/10.26220/rev.2778>

Fragkiadaki, G, Flear, M., & Ravanis, K. (2021). Understanding the Complexity of Young Children's Learning and Development in Science: A Twofold Methodological Model Building on Constructivism and Cultural- historical Strengths. *Learning Culture and Social Interaction*, 28, 10046. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2020.100461>

Hedegaard, M., & Flear, M. (2008). *Studying Children: A Cultural-Historical Approach: A Cultural-Historical Approach*. Berkshire: Open University Press.

Ίσαρη, Φ. & Πουρκός Μ. (2015). *Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. (ελεύθερα προσβάσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/5826>).

Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic Analysis: Striving to Meet the Trustworthiness Criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1). <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>

Neuendorf, K. A. (2019). Content analysis and thematic analysis. In P. Brough (Ed.), *Research methods for applied psychologists: Design, analysis and reporting* (pp. 211-223). New York: Routledge. Πρόσβαση από: https://academic.csuohio.edu/kneuendorf/vitae/NeuendorfCA_TA_19.pdf

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ Β'. «ΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

ΥΕΙΔ09. ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Εύα Παυλίδου**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σκοποί του μαθήματος είναι α) η μελέτη των δυνατοτήτων πολύπλευρης παιδαγωγικής διαχείρισης και εφαρμογής μορφών του χορού σε τυπικά και μη τυπικά πλαίσια μάθησης και β) η εξοικείωση και ο πειραματισμός των φοιτητριών/των με τις μεθόδους έρευνας που απαντώνται την επιστημονική αρθρογραφία σε σχέση με τον χορό στην εκπαιδευτική πράξη. Προσεγγίζεται η σημειωτική της Τέχνης του χορού, η πολιτισμική του προσφορά, η κατάλληλη διδακτική μεθοδολογία για το νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο, για περιπτώσεις, όπως ο δημιουργικός χορός, ελληνικός παραδοσιακός, χοροί του κόσμου και άλλα είδη που προσφέρονται ως μέσα έκφρασης, δημιουργίας, επικοινωνίας και μάθησης. Διερευνάται η αξία του ρυθμού και του χορού, ως μέσων βελτίωσης της ψυχοκινητικής ανάπτυξης παιδιών τυπικής και μη τυπικής ανάπτυξης. Οι φοιτήτριες/τές μελετούν τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα του αντικειμένου και συμμετέχουν σε βιωματικά εργαστήρια καλλιτεχνικής έκφρασης και προσομοιώσεων διδακτικών εφαρμογών, για την απόκτηση επάρκειας στην ευέλικτη παιδαγωγική προσέγγιση του χορού και της δημιουργικής κίνησης στο σχολείο. Σημαντικό μέρος του μαθήματος είναι οι διαπολιτισμικές και διαθεματικές προσεγγίσεις μέσω της έκφρασης/κίνησης, που αναδεικνύουν τη θέση του χορού ως στοιχείου μάθησης και πολιτισμού στην εκπαίδευση. Τέλος, εναλλακτικές μορφές εξερεύνησης της κίνησης με

επιστημονικό υπόβαθρο, όπως η Χοροθεραπεία, εξετάζονται υπό το πρίσμα παιδαγωγικής κατεύθυνσης θεωρητικά και πρακτικά.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/τές αναμένεται ότι:

- θα κατανοούν τις αρχές δημιουργικών εκπαιδευτικών προσεγγίσεων του χορού για παιδιά με σκοπό την κοινωνικο-συναισθηματική, τη γνωστική και κινητική τους ανάπτυξη.
- θα είναι σε θέση να δημιουργούν καινοτόμα προγράμματα διαπολιτισμικών και διαθεματικών προσεγγίσεων μέσω του χορού σε πλαίσιο τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης
- θα μπορούν να διαχειρίζονται ερευνητικές μεθόδους και εργαλεία για τη διερεύνηση θεμάτων σχετικών με την επίδραση του χορού σε παιδιά τυπικής και μη τυπικής ανάπτυξης
- θα μπορούν να αξιοποιούν την επικαιροποιημένη επιστημονική γνώση και εμπειρία που θα έχουν αποκτήσει, στην αξιολόγηση και τεκμηρίωση αποτελεσματικότητας καινοτόμων προγραμμάτων αγωγής του χορού σε παιδιά.
- θα είναι σε θέση να συνεργάζονται διεπιστημονικά με ομάδες έρευνας ή/και εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, με γνώση των δυνατοτήτων αξιοποίησης της δημιουργικής κίνησης και του χορού στην ανάπτυξη, τη συμπερίληψη, τον πολιτισμό και την κατανόηση άλλων γνωστικών αντικειμένων από παιδιά προσχολικής και παιδικής ηλικίας.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά & Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Podcast

- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Προβολή αρχείων κειμένου (ppt κ.ά.), εικόνας (φωτογραφίες, βίντεο), ήχου (μουσική, podcast κ.ά.), βιντεοσκόπηση, ηχογράφηση εργαστηριακών δράσεων, χρήση πλατφόρμας elearning για ανάρτηση υλικού, ανακοινώσεων και επικοινωνίας με τις/ους φοιτήτριες/τές, καθώς και για τη διενέργεια quiz, υποβολής εργασιών κτλ.

Αξιολόγηση Φοιτητών

Τα απαιτούμενα εξετάσεων προόδου και τελικής εξέτασης, καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε περίπτωση, θα αναρτώνται εγκαίρως στο elearning . Οι φοιτήτριες/τές αξιολογούνται για την επάρκειά τους στη θεωρία και στην έρευνα με γραπτές εργασίες, quiz και αξιολογήσεις στοχευμένων δράσεων. Για τη διδακτική τους επάρκεια και την καλλιτεχνική ευαισθητοποίηση αξιολογούνται με προσομοιώσεις εκπαιδευτικών εφαρμογών και με τη δημιουργία/παρουσίαση ατομικών ή ομαδικών χορευτικών συνθέσεων.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Abigador, S.N. (2011). *Όταν το σώμα μιλάει: μεθοδολογία και ασκήσεις για τη σωματική έκφραση*. Γιαλός.

Βενετσάνου, Φ., & Λεβέντης, Χ. (2010). *Ο Ελληνικός παραδοσιακός χορός για παιδιά προσχολικής ηλικίας: 40 μαθήματα με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών*. Αθλότυπο.

Γαλάνη, Μ. (2012). *Ο χορός στην εκπαίδευση*. Ίων.

Chaiklin, S. & H., Wengrower. (Eds) (2016, 2nd ed). *The Art and Science of Dance/Movement Therapy: Life is a Dance*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Cooper Albright, A. (2016). *Χορογραφώντας τη διαφορά: το σώμα και η ταυτότητα στον σύγχρονο χορό*. (Β. Μπαρμπούση επιμ., Ε. Μιχαλοπούλου μτφρ.). Νήσος.

Gilbert, A.G. (2015, 2nd ed.). *Creative Dance for All Ages*. Human Kinetics

Σαβράμη, Κ. (επιμ. 2002). *Τερψιχόρη: επτά κινήσεις*. (συλλογικός τόμος). ΔΙΑΝ.

Schott-Billmann, F. (1997). *Όταν ο χορός θεραπεύει: η θεραπευτική λειτουργία του χορού, ανθρωπολογική προσέγγιση* (Κ. Μαρούσου, επιμ., Λ. Χρυσικοπούλου, μτφρ.). Ελληνικά Γράμματα

ΥΕΙΔ10 ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ, ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΔΡΩΜΕΝΑ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Ειδίκευσης-κατεύθυνσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Αντώνης Λενακάκης**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Είδη και μορφές θεατροπαιδαγωγικής έρευνας, είδη και μορφές του παιχνιδιού και της σχέσης του με το παιδί, εκπόνηση ερευνητικών σχεδίων που διαπραγματεύονται το παιχνίδι και το θέατρο σε εκπαιδευτικό πλαίσιο, θεατροπαιδαγωγική θεωρία και η σχέση της με το θέατρο και τις σύγχρονες τάσεις παραστατικότητας, μορφές και είδη του θεάτρου στην εκπαίδευση με έμφαση στο θέατρο για ανήλικους θεατές, μεθοδολογία οργάνωσης θεατροπαιδαγωγικού δρώμενου, ερευνητικές μέθοδοι και εργαλεία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων με έμφαση στο ποιοτικό παράδειγμα, ερευνητικά σχέδια και εργασίες για τον κοινωνικό και διαπολιτισμικό χαρακτήρα του θεάτρου, τον ρόλο της αισθητικής μάθησης και το καλλιτεχνικό-δημιουργικό συμβάν, προγράμματα σπουδών του θεάτρου στην εκπαίδευση, διεπιστημονικές και πολύτεχνες συνέργειες

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/τές αναμένεται ότι:

- θα είναι σε θέση να αναζητούν στις ελληνικές και διεθνείς βάσεις δεδομένων θέματα που σχετίζονται με τη Θεατροπαιδαγωγική και το Παιχνίδι,

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

- Θα διερευνούν και θα συζητούν τη μεθοδολογία και τη μορφοπαιδευτική επίδραση της Θεατροπαιδαγωγικής και του Παιχνιδιού αφενός στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση αφετέρου σε κοινωνικούς χώρους και σε χώρους πολιτισμού
- Θα συνοψίζουν κείμενα, θα εκπονούν ερευνητικά σχέδια, θα σχεδιάζουν και θα υλοποιούν προγράμματα εμπύχωσης σε διαφορετικές ομάδες,
- Θα εκπονούν ερευνητικές εργασίες, θα παρουσιάζουν με πειθώ τα πορίσματα της έρευνάς τους.

43

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά & Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Podcast
- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Προβολή αρχείων κειμένου (ppt κ.ά.), εικόνας (φωτογραφίες, βίντεο), ήχου (μουσική, podcast κ.ά.), βιντεοσκόπηση, ηχογράφηση εργαστηριακών δράσεων, χρήση

πλατφόρμας elearning για ανάρτηση υλικού, ανακοινώσεων και επικοινωνίας με τις/ους φοιτήτριες/τές, καθώς και για τη διενέργεια quiz, υποβολής εργασιών κτλ.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στο μάθημα γίνεται καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω ατομικών ή/και ομαδικών εργασιών που εστιάζονται στη μελέτη και την έρευνα θεατροπαιδαγωγικών ζητημάτων στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση αλλά και σε κοινωνικούς χώρους και χώρους πολιτισμού. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην ερευνητική εργασία, στην κατάκτηση εργαλείων διερεύνησης, κατανόησης και αξιολόγησης του θεατροπαιδαγωγικού φαινομένου και του μορφοπλαστικού χαρακτήρα του παιχνιδιού.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)

Βιβλιογραφία

Γραμματάς, Θ., Λενακάκης, Α., Μπεκιάρης, Γ., Τζαμαριάς, Π., Φραγκή, Μ., & Χολέβα, Α. (2011). Νέα Προγράμματα Σπουδών. Επιστημονικό Πεδίο: Πολιτισμός και Τέχνες στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ηλεκτρονική έκδοση στο: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>).

Fischer-Lichte, E. (2008). *The transformative power of performance: a new aesthetics*. Routledge.

Κοντογιάννη, Α. (2008). *Μαύρη αγελάδα, άσπρη αγελάδα. Δραματική τέχνη στην εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα*. Τόπος.

Kondoyianni, A., Lenakakis, A., & Tsiotsos, N. (2013). Intercultural and Lifelong Learning based on Educational Drama. Propositions for Multidimensional Research Projects. *Scenario*, VII(2), 27-46 (Βλ. στο: <http://research.ucc.ie/scenario/2013/02/KondoyianniLenakakisTsiotsos/03/en>).

Λενακάκης, Α. (2013). Η μορφοπαιδευτική αξία του παιχνιδιού και του θεάτρου στην εκπαίδευση. Στο Θ. Γραμματάς (Επιμ.), Το θέατρο ως μορφοπαιδευτικό αγαθό και καλλιτεχνική έκφραση στην Εκπαίδευση και την Κοινωνία. Εγχειρίδιο για το Πρόγραμμα "Θαλής" (σσ. 58-77). Αθήνα: ΕΚΠΑ.

Λενακάκης, Α. (2013). Ο Θεατροπαιδαγωγός: Το προφίλ ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού. Στο Θ. Γραμματάς (Επιμ.), Το Θέατρο στην Εκπαίδευση. Καλλιτεχνική έκφραση και Παιδαγωγία (σσ. 172-215). Αθήνα: Διάδραση.

Λενακάκης, Α., & Παρούση, Α. (2019). Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση. Παιχνίδι συγκλίσεων και αποκλίσεων. Gutenberg.

Neelands, J. (2004) Miracles are happening: beyond the rhetoric of transformation in the Western traditions of drama education. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*, 9(1), 47-56. <http://dx.doi.org/10.1080/1356978042000185902>

Neelands, J. (2008). Η πολυμορφία της Δραματικής/Θεατρικής Αγωγής: μοντέλα και στόχοι. *Εκπαίδευση & Θέατρο*, 9, 58-66. <http://tinyurl.com/2q18wp5d>

Prendergast, M. (2004). Theatre Audience Education or How to See a Play: Toward a Curriculum Theory for Spectatorship in the Performing Arts. *Youth Theatre Journal*, 18(1), 45-54. <http://dx.doi.org/10.1080/08929092.2004.10012563>

Schechner, R. (2013). *Performance Studies: an introduction*. Routledge.

Somers, J. (2012) Drama in schools Making the educational and artistic argument for its inclusion, retention and development. In N. Govas, M. Katsaridou, & D. Mavreas (Eds.), *Theatre & Education. Bonds of solidarity* (pp. 110-118). Hellenic Theatre/Drama & Education Network. <http://tinyurl.com/2f788ooc>

ΥΕΙΔ11 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό-Ειδίκευσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Κωνσταντίνα Δογάνη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση με το θεωρητικό πλαίσιο μιας παιδοκεντρικής και διαλογικής θεώρησης της μουσικής αγωγής. Ανιχνεύονται ερευνητικές προσεγγίσεις που περιγράφουν τη διαδικασία ανακάλυψης και δημιουργίας ήχων κατά τη συμμετοχή σε μουσικό παιχνίδι, αυτοσχεδιασμό και σύνθεση μουσικής στο πλαίσιο της ομάδας. Ο διαμεσολαβητικός ρόλος του εκπαιδευτικού, η υποστήριξη της ομάδας των συνομηλίκων κατά τη διαδικασία της συνδημιουργίας και η ανάπτυξη αναστοχαστικής σκέψης ανιχνεύονται ως κεντρικοί άξονες για την εμπάθυνση στη διαδικασία της μουσικής δημιουργίας. Η μαθησιακή διαδικασία

εμπλουτίζεται μέσα από τη συγγραφή σχετικών εργασιών που στοχεύουν στην κριτική παρουσίαση της βιβλιογραφίας και την οργάνωση ερευνητικής εργασίας σχετικής με τη διερεύνηση και κατανόηση της μουσικής δημιουργικότητας των παιδιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται:

- Να αναπτύξουν την προσωπική τους φιλοσοφία για τη διδασκαλία και μάθηση στη Μουσική μέσα από κριτική ανάλυση σύγχρονων θεωρητικών θέσεων και ερευνητικών μελετών που σχετίζονται με τη δημιουργικότητα.
- Να κατανοήσουν μέσα από μελέτη ερευνητικών δεδομένων τους τρόπους με τους οποίους τα παιδιά αλληλεπιδρούν μουσικά αυτοσχεδιάζοντας και συνθέτοντας μουσική σε ελεύθερο ή οργανωμένο πλαίσιο.
- Να εμπλουτίσουν τις προσωπικές τους δεξιότητες μέσα από συμμετοχή σε αντίστοιχες δραστηριότητες αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης.
- Να έρθουν σε επαφή με σύγχρονες τάσεις που σχετίζονται με την ενθάρρυνση της μουσικής δημιουργικότητας των παιδιών λαμβάνοντας υπόψη τόσο το σχεδιασμό του χώρου και του εκπαιδευτικού υλικού όσο και την επιλογή κατάλληλων εργαλείων αξιολόγησης των δημιουργικών τους δραστηριοτήτων.
- Να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες σχεδιασμού έρευνας σε θέματα που αφορούν στην αυθόρμητη μουσική δημιουργία των παιδιών στο πλαίσιο παιχνιδιού και τη μουσική τους αλληλεπίδραση κατά τη διάρκεια δημιουργικών δραστηριοτήτων σύνθεσης και αυτοσχεδιασμού.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓
Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	✓
Εκπόνηση μελέτης (project)	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Διαφάνειες
- Ήχος

- Πολυμεσικό υλικό
- Βιβλίο
- Άρθρα, κεφάλαια βιβλίων

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Χρησιμοποιούνται προγράμματα προβολής διαφανειών (ppt) καθώς και καταγραφής και αναπαραγωγής ήχου και εικόνας για την ενίσχυση της διδακτικής, εργαστηριακής/καλλιτεχνικής και ερευνητικής δραστηριότητας. - Επιδιώκεται εξοικείωση με την αναζήτηση ερευνητικών άρθρων από ερευνητικές βάσεις δεδομένων στο διαδίκτυο αλλά και η χρήση προγραμμάτων για τη δημιουργία και διαχείριση βιβλιογραφικών αναφορών - Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του μαθήματος αποτελεί μέσο ανταλλαγής βιβλιογραφικών πηγών από επιλεγμένη ερευνητική αρθρογραφία, πλατφόρμα συζήτησης και υποβολής εργασιών.

Αξιολόγηση Φοιτητών

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει εργασίες ατομικές και ομαδικές, με ζητούμενα που παρουσιάζονται αναλυτικά στην πλατφόρμα του μαθήματος. Στόχος τους η εξοικείωση με τρόπους ανάγνωσης και παρουσίασης της βιβλιογραφίας και των διαθέσιμων πηγών. Παράλληλα υποστηρίζεται η βαθμιαία οργάνωση και υλοποίηση μικρής έκτασης ατομικής τελικής ερευνητικής εργασίας σχετικής με τα ζητούμενα του μαθήματος. Οι εργασίες αυτές παρουσιάζονται εμπλουτίζοντας το μάθημα μέσω ανατροφοδότησης και συζήτησης.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Καλλιτεχνική Ερμηνεία (Διαμορφωτική)

Βιβλιογραφία

Υποστηρικτική αρθρογραφία, κεφάλαια βιβλίων και βιβλία σύμφωνα με το περιεχόμενο κάθε ενότητας μαθήματος δίνονται κάθε βδομάδα μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Ενδεικτικές πηγές:

Barrett, M. S. (2016). Attending to "culture in the small": A narrative analysis of the role of play, thought and music in young children's world-making. *Research Studies in Music Education*, 38(1), 41-54.

Coss, R. G. (2019). Creative Thinking in Music: Student-Centered Strategies for Implementing Exploration into the Music Classroom. *General Music Today*, 33(1), 29-37.

Countryman, J., Gabriel, M., & Thompson, K. (2016). Children's spontaneous vocalisations during play: aesthetic dimensions. *Music Education Research, 18*(1), 1-19.

Dogi, K. (2016) Discovering Young Childrens' Free Music Play. In: Wright, R. (Ed.) *21st Century Music Education: Informal Learning and Non-Formal Teaching*, V. 7, 433-450, Canadian Music Educators' Association

Δογάνη, Κ. (2012) *Μουσική στην προσχολική αγωγή: αλληλεπίδραση παιδιού-παιδαγωγού*, Αθήνα: Gutenberg.

Kokotsaki, D., & Newton, D. P. (2015). Recognizing creativity in the music classroom. *International Journal of Music Education, 33*(4), 491-508.

Young, S. (2020). Being and becoming musically creative. In: J. Finney, Ch. Philpott, G. Spruce (Eds.) *Creative and Critical Projects in Classroom Music: Fifty Years of Sound and Silence*, 92.

ΥΕΙΔ12. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ

Τύπος μαθήματος: Υποχρεωτικό - Ειδίκευσης

Εξάμηνο σπουδών: 2ο

Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 7,5

Τρόπος Παράδοσης: Πρόσωπο με πρόσωπο

Γλώσσα Διδασκαλίας: Ελληνικά (Διδασκαλία, Εξέταση)

Διδάσκοντες/-ουσες: **Χαρίκλεια Κανάρη**

Περιεχόμενο του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη του μουσείου και χώρων πολιτιστικής αναφοράς ως περιβάλλοντα μη τυπικής ή/και άτυπης μάθησης καθώς και των μεθόδων που αξιοποιούνται στο πλαίσιο της διευρυμένης έννοιας της μουσειακής μάθησης και της επίτευξης διαφορετικών μαθησιακών αποτελεσμάτων. Έμφαση δίνεται στον ρόλο των τεχνών, εικαστικών και παραστατικών. Μέσα από ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις διερευνώνται ζητήματα αξιοποίησης διαφορετικών τεχνών και της διασύνδεσης μεταξύ τους στο χώρο του μουσείου, εκπαιδευτικού υλικού και δραστηριοτήτων πολιτιστικού περιεχομένου συμπληρωματικά με την τυπική εκπαίδευση (εντός και εκτός του σχολείου) αλλά και σε σύνδεση με την κοινότητα και δια βίου. Οι τέχνες διερευνώνται υπό το πρίσμα της πολιτισμικής πολυμορφίας και της ανθρώπινης έκφρασης, της εκπαιδευτικής τους αξιοποίησης για τη βιωματική προσέγγιση, την κατανόηση και την ερμηνεία πολιτιστικών αγαθών, την προσωπική και δημιουργική έκφραση και την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα. Τονίζονται ζητήματα σχετικά με διαφοροποιημένες, συμπεριληπτικές, συμμετοχικές και συνεργατικές πρακτικές για την αξιοποίηση των τεχνών σε διαφορετικές διαστάσεις της πολιτιστικής συμμετοχής (πρόσβαση,

εκπαίδευση, κατανόηση, δημιουργία, συνεισφορά) για όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από τις διαφορές τους (παιδιά με και χωρίς αναπηρία, μεταναστευτικής βιογραφίας, μικτές ομάδες, κλπ.).

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να γνωρίζουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της μάθησης στο μουσείο και σε χώρους πολιτιστικής αναφοράς ως μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης για την τέχνη και τον πολιτισμό.
- Να γνωρίζουν μεθόδους και τεχνικές αξιοποίησης των τεχνών –εικαστικών και παραστατικών- για τη βιωματική επεξεργασία και προσέγγιση μουσειακών περιεχομένων και πολιτιστικών αγαθών σε μουσεία, χώρους πολιτισμού και στην τυπική εκπαίδευση.
- Να αναγνωρίζουν τα πολλαπλά μαθησιακά οφέλη της αξιοποίησης των τεχνών σε μουσειοπαιδαγωγικές δραστηριότητες και δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου για όλα τα παιδιά, την ολόπλευρη ανάπτυξή τους, την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα και την εκπαιδευτική, κοινωνική και πολιτισμική συμπερίληψη.
- Να γνωρίζουν και να εφαρμόζουν τις αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση σε σχέση με τις τέχνες για την παροχή πολλαπλών τρόπων πρόσβασης, συμμετοχής και έκφρασης στο μουσείο, σε χώρους πολιτισμού αλλά και σε δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου στο σχολείο.
- Να είναι σε θέση να σχεδιάζουν δραστηριότητες και υλικό με την αξιοποίηση τεχνών και σε διασύνδεση μεταξύ τους για την προσέγγιση μουσειακών περιεχομένων, τη δημιουργική έκφραση και την ισότιμη συμμετοχή όλων των παιδιών σε χώρους πολιτισμού αλλά και στο σχολείο.
- Να αξιοποιούν πηγές και εκπαιδευτικό υλικό -ψηφιακό και συμβατικό- αναφορικά με τις τέχνες στο μουσείο, σε χώρους πολιτιστικής αναφοράς αλλά και στο σχολείο για δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου.
- Να αναγνωρίζουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των τεχνών σε δραστηριότητες πολιτιστικού περιεχομένου σε μουσεία, χώρους πολιτιστικής αναφοράς και στο σχολείο.
- Να αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας και να προωθούν συνεργατικές και συμμετοχικές πρακτικές.

Οργάνωση Μαθήματος

Δραστηριότητες	Ατομικά ή Ομαδικά
Διαλέξεις	✓
Άσκηση Πεδίου	✓
Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	✓

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2022-23

Έρευνα και Πράξη σε Μεταβαλλόμενα Περιβάλλοντα Μάθησης

Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	✓
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	✓
Καλλιτεχνική δημιουργία	✓
Εξετάσεις	✓

50

Τύποι Εκπαιδευτικού Υλικού

- Σημειώσεις
- Διαφάνειες
- Βιντεοδιαλέξεις
- Podcast
- Ήχος
- Πολυμεσικό υλικό
- Διαδραστικές ασκήσεις
- Βιβλίο

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών

Περιγραφή: Οι ΤΠΕ θα αξιοποιηθούν στη διδασκαλία (π.χ. παρουσιάσεις power point, βίντεο, podcasts, αξιοποίηση ιστοσελίδων μουσείων, εργασία με ψηφιακό υλικό μουσείων και χώρων πολιτιστικής αναφοράς, κλπ), στην επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες (email, ηλεκτρονική πλατφόρμα μαθήματος) καθώς και στην αξιολόγηση (π.χ. quiz).

Αξιολόγηση Φοιτητών

Τα απαιτούμενα εξετάσεων προόδου και τελικής εξέτασης καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης σε κάθε περίπτωση θα αναρτώνται εγκαίρως στο elearning. Καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες συμμετέχουν σε δημιουργικές δραστηριότητες, ασκήσεις σε μουσεία και επισκέψεις σε μουσεία, μελετούν την τρέχουσα έρευνα μέσω της τρέχουσας αρθρογραφίας, συμμετέχουν σε quiz και παρουσιάζουν εργασίες μπροστά στην ομάδα.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική)
- Άλλη / Άλλες (Διαμορφωτική)

Βιβλιογραφία

Black, G. (2012). *Transforming museum in the twenty-first century*. Routledge.

Falk, J. H., & Dierking, L. D. (2013). *The museum experience revisited*. Routledge.

Kanari, C., & Souliotou, A. Z. (2021). The role of Museum Education in raising undergraduate pre-service teachers' disability awareness: The case of an exhibition by disabled artists in Greece. *Higher Education Studies*, 11(2), 99-119. DOI:10.5539/hes.v11n2p99

Κανελλόπουλος, Π., & Νάκου, Ει. (2015). Παίζοντας με τον ήχο και τον πολιτισμό. Η συνεργατική μουσική σύνθεση ως μέσο δημιουργικής επαφής με τον κόσμο του μουσείου. *Museumedu 1*, 135-160. Εργαστήριο Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/el/node/343>

Lenakakis, A., & Panaghi, A. (2018). Drama/theatre pedagogy in museum: Research, theory and practice issues. *Education & Theatre*, 19, 90-103.

Levent, N., & Pascual-Leone, A. (Eds.) (2014). *The multisensory museum: Cross-disciplinary perspectives on touch, sound, smell, memory, and space*. Rowman & Littlefield.

Nikonanou, N. & Bounia, A. (2020). *Creating Learning Experiences in Museums: Discussing-Inquiring-Participating*. UCL Qatar, National Museums of Qatar.

Nikonanou, N., Papavergou, E., & Paraskeva, K. (2020). The contribution of participatory projects in promoting the inclusive Museum: Are visitors' artistic creations welcomed in an international exhibition of contemporary art? *The International Journal of the Inclusive Museum 13* (1), 1-11. <https://doi.org/10.18848/1835-2014/CGP/v13i01/1-11>

Shaffer, E. S. (2019). *Το παιδί και το μουσείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές* (Επιμ. Κ.Δ. Μαλαφάντης, Μτφ. Μ. Καρδαμίτσα-Ψυχογιού). Καρδαμίτσα.

Simon, N. 2010. *The participatory museum*. Museum 2.0: Santa Cruz, <http://www.participatorymuseum.org/read/>

Τσουβαλά, Μ. (2015). *Χορεύοντας στο μουσείο. Museumedu 1*, 65-87. Εργαστήριο Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. <http://museumedulab.ece.uth.gr/main/el/node/343>

6. Εσωτερικός Κανονισμός ΠΜΣ

Άρθρο 1. ΓΕΝΙΚΑ

Το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης της Παιδαγωγικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διοργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: «**Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης**» (“**Education Sciences: Research and praxis in changing learning environments**”), το οποίο περιλαμβάνει δυο ειδικεύσεις: Α. *Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης* (Creative designs for Educational Research and Praxis) και Β. *Τέχνες στην εκπαίδευση* (Arts in Education). Ο παρών Κανονισμός του ΠΜΣ που προβλέπει τη διάρθρωσή του και ρυθμίζει τους κανόνες της εύρυθμης λειτουργίας του, εγκρίθηκε από την Συνέλευση του Τμήματος με αριθμό **18/26.5.2022**. Τα άρθρα και οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού βρίσκονται σε πλήρη συμφωνία με την ισχύουσα νομοθεσία, ήτοι τον νόμο Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114 Α’).

Άρθρο 2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΚΟΠΟΣ

1. Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και Πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» είναι αφενός η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στο πεδίο των Επιστημών της Αγωγής κι αφετέρου η παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ραγδαίες αλλαγές (επιστημονικές, πολιτικές, τεχνολογικές, κοινωνικο-οικονομικές, και πολιτισμικές) καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για συνεχή επαναπροσδιορισμό της εκπαίδευσης στο σύνολό της. Συγκεκριμένα, αντικείμενο και φιλοσοφία του ΠΜΣ είναι η παροχή εξειδικευμένης γνώσης μεταπτυχιακού επιπέδου σε αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι συνδυάζοντας τη θεωρία και την πράξη με ποικίλους τρόπους θα εμβαθύνουν σε σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις. Οι συμμετέχοντες/ουσες, αναβαθμίζοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους, θα κληθούν να αναστοχαστούν πάνω σε παραδοσιακά εδραιωμένες και συχνά παρωχημένες θεωρήσεις και παραδοχές και να εξετάσουν κριτικά σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και μαθησιακές πρακτικές για να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν κατάλληλα προγράμματα, δράσεις και έρευνα σε διάφορα πλαίσια (τυπικά, μη-τυπικά) διδασκαλίας και μάθησης στην πρώτη και μέση παιδική ηλικία.

Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. θα αποκτήσουν το θεωρητικό και εμπειρικό υπόβαθρο, καθώς και τις δεξιότητες που θα τους καθιστούν ικανούς/ές να στελεχώσουν ένα ευρύ φάσμα φορέων (εκπαίδευσης και έρευνας) που συνδέονται τόσο με την τυπική όσο και μη τυπική εκπαίδευση ή/και να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε επίπεδο Διδακτορικών σπουδών.

2. Οι σκοποί του ΠΜΣ εκπληρώνονται με την παρακολούθηση οργανωμένων μαθημάτων και σεμιναρίων, υλοποίηση ομαδικών και ατομικών εργασιών και με την εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας σύμφωνα με τα διεθνή ακαδημαϊκά πρότυπα και είναι:

α. Η ενδυνάμωση της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών/παιδαγωγών και άλλων επαγγελματιών που δουλεύουν ή πρόκειται να εργαστούν με παιδιά σε δομές τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, ώστε να είναι ικανοί/ές να αξιοποιούν τη σύγχρονη θεωρία και έρευνα, να στοχάζονται γύρω από τις προσωπικές τους θεωρίες και πρακτικές και να είναι σε θέση να τις επανεξετάζουν, να τις αναθεωρούν και να ανταποκρίνονται δημιουργικά στις σύγχρονες και μελλοντικές εκπαιδευτικές προκλήσεις και αλλαγές.

β. Η ανάπτυξη διερευνητικής οπτικής απέναντι στο σχεδιασμό της μάθησης, της διδασκαλίας και της έρευνας στην πρώτη και μέση παιδική ηλικία και η ικανότητα παραγωγής καινοτόμων/εναλλακτικών παιδαγωγικών προτάσεων μέσα από εφαρμοσμένη έρευνα και διαρκείς κριτικές αναπλαισιώσεις που οδηγούν σε ανασχεδιασμούς.

γ. Η κατανόηση της πολυπλοκότητας της μάθησης των σημερινών παιδιών η οποία αναπτύσσεται ταυτόχρονα στο πλαίσιο ποικίλων φορέων τυπικής, μη τυπικής αλλά και άτυπης εκπαίδευσης και η αναγνώριση της ανάγκης για μια μετασχηματιστική αντίληψη για τη μάθηση και διδασκαλία.

δ. Η ανάδειξη των αναγκών και των δικαιωμάτων των παιδιών πρώτης και μέσης παιδικής ηλικίας για υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, ποιοτικό παιχνίδι, έκφραση και δημιουργικότητα με σεβασμό στις πολλαπλές διαστάσεις της διαφορετικότητάς τους.

ε. Η εκπαίδευση νέων ερευνητών/τριών που επιδιώκουν να συνεχίσουν την έρευνα (επίπεδο διδακτορικών σπουδών) με ποιοτικές και ποσοτικές ερευνητικές μεθόδους και σύγχρονα ερευνητικά εργαλεία στο πλαίσιο της ηθικής δεοντολογίας και με σεβασμό στα παιδιά ως ισότιμα μέλη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

στ. Η ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας για τη συμμετοχή τους σε διεπιστημονικές ομάδες σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων με κάθε είδους επιστημονικά ιδρύματα, φορείς, και ομάδες που ασχολούνται με την τυπική και μη τυπική εκπαίδευση τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

ΆΡΘΡΟ 3. ΌΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. με τίτλο «**Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης**» είναι τα παρακάτω:

1. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος, η οποία είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.
2. Η Συνέλευση του Τμήματος η οποία έχει τις εξής αρμοδιότητες, όπως ορίζονται στο άρθρο 31 παρ. 3 του Ν. 4485/2017:
 - α) ορίζει τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.)
 - β) κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ.

γ) συγκροτεί τις επιτροπές επιλογής των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών

δ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Π.Μ.Σ.

3. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. η οποία απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, για διετή θητεία. Η θητεία του/ης Πρόεδρου της Σ.Ε. μπορεί να ανανεωθεί μια φορά. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος.
4. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών η οποία αποτελείται από τον/την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικών Θεμάτων, ο/η οποίος/α εκτελεί χρέη Προέδρου και τους Κοσμήτορες και τις Κοσμητόρισσες του Ιδρύματος ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 32 στην παράγραφο 5 του Ν. 4485/2017.
5. Ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ., ο/η οποίος/α είναι μέλος της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του/της, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 31 της παρ. 8 Ν. 4485/2017. Δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο. Ο/η Διευθυντής/ντρια έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 31 παρ. 8 του Ν. 4485/2017 και όποιες άλλες ορίζονται από τη Συνέλευση του οικείου Τμήματος άρθρο 45, παρ. 1γ).
6. Η εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.), αρμόδια για την εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. (άρθρο 44 παρ. 3 του Ν. 4485/2017).
7. Η Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος,

ΆΡΘΡΟ 4. ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις «Επιστήμες της Αγωγής με Τίτλο:
 - α. για την Α Ειδίκευση, «Έρευνα και Πράξη στα σύγχρονα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης: Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης» (στα αγγλικά "Research and praxis in changing learning environments: Creative designs for Educational Research and Praxis") και
 - β. για την Β Ειδίκευση, «Έρευνα και Πράξη στα σύγχρονα μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης: Τέχνες στην Εκπαίδευση» (στα αγγλικά "Research and praxis in changing learning environments: Arts in Education")
2. Στους/ις απόφοιτους του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγείται, πριν την απονομή, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης και περάτωσης του Προγράμματος.
3. Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος [άρθρο 15 του Ν. 3374/2005 και της Υ.Α. Φ5/89656/ΒΕ/13-8-2007 (ΦΕΚ 1466 τ.Β')], το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των

σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία. Το Παράρτημα Διπλώματος δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα.

ΆΡΘΡΟ 5. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

1. Στο Π.Μ.Σ. «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης γίνονται δεκτοί/ές:

α) Πτυχιούχοι όλων των Παιδαγωγικών Τμημάτων (Προσχολικής Εκπαίδευσης, Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ειδικής Αγωγής), Τμημάτων Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, καθώς και κάτοχοι πρώτου κύκλου σπουδών άλλων Τμημάτων ΑΕΙ και πρώην ΤΕΙ της ημεδαπής.

β) Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, που έχουν αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

γ) Μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ., ΕΔΙΠ. και ΕΤΕΠ., εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34 του Ν. 4485/4-8-2017 (ΦΕΚ 114), μπορούν να εγγραφούν ως υπεράριθμοι/ες, μόνο ένας/μία κατ' έτος ανά ειδίκευση και σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 5.3.

2. Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν οι υποψήφιοι/ες είναι:

- α. Ηλεκτρονική αίτηση, η οποία αναρτάται σε πλατφόρμα του ιστότοπου του Τμήματος.
- β. Φωτοαντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων και βεβαίωση ισοτιμίας από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π (πρώην ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.), όπου απαιτείται.
- γ. Φωτοαντίγραφο πιστοποιητικού αναλυτικής βαθμολογίας ή επικυρωμένη μετάφραση, όπου απαιτείται.
- δ. Βιογραφικό σημείωμα δομημένο στις εξής ενότητες: α. Προσωπικά στοιχεία, β. Σπουδές, γ. Επιμόρφωση, δ. Ξένες γλώσσες, ε. Επαγγελματική Δραστηριότητα, στ. Ερευνητική Δραστηριότητα (δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες), ζ. Προσωπικά ενδιαφέροντα.
- ε. Επικυρωμένο αποδεικτικό γνώσης Αγγλικής γλώσσας (τουλάχιστον επιπέδου B2). Η πιστοποίηση γνώσης άλλης ξένης γλώσσας (τουλάχιστον επιπέδου B2) είτε αγγλικής γλώσσας επιπέδου C1 ή C2 μοριοδοτείται επιπλέον.
- στ. Σημείωμα (letter of intent), όπου θα αναπτύσσονται τα ιδιαίτερα επιστημονικά ενδιαφέροντα, τα κίνητρα και οι λόγοι συμμετοχής στο ΠΜΣ.
- ζ. Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας.

3. Για την εισαγωγή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Π.Α.Ε. «Επιστήμες της Αγωγής: Έρευνα και πράξη σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα μάθησης» και για τις δυο ειδικεύσεις: Α. Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης και Β. Τέχνες στην εκπαίδευση, λαμβάνονται υπόψη:

- Εξέταση των υποψηφίων για την Ειδίκευση Α στο μάθημα «Σύγχρονα μαθησιακά περιβάλλοντα» και για την Ειδίκευση Β στο μάθημα «Δημιουργικότητα και Τέχνες στην Εκπαίδευση»

- Ο γενικός βαθμός του Πτυχίου
- Η βαθμολογία σε συναφή ανά ειδίκευση πτυχιακή εργασία
- Η συναφής ερευνητική δραστηριότητα ανά ειδίκευση
- Η συναφής επαγγελματική εμπειρία ανά ειδίκευση
- Οι αναγνωρισμένες μεταπτυχιακές σπουδές
- Η ατομική συνέντευξη και τα κίνητρα (letter of intent)
- Πρόσθετα πτυχία, η πιστοποίηση επιπλέον ξένων γλωσσών, ή πιστοποίηση αγγλικής γλώσσας επιπέδου C1 ή C2

Για τα παραπάνω κριτήρια ορίζονται οι εξής μονάδες:

- α. Εξέταση, έως (40) μονάδες,
- β. Γενικός βαθμός πτυχίου, έως πέντε (5) μονάδες,
- γ. Βαθμολογία σε συναφή ανά ειδίκευση πτυχιακή εργασία, έως πέντε (5) μονάδες,
- δ. Συναφής ανά ειδίκευση ερευνητική δραστηριότητα (η οποία συνοδεύεται από σχετικά αποδεικτικά), έως δέκα (10) μονάδες,
- ε. Επαγγελματική εμπειρία (αποδεδειγμένη) σε αντικείμενα που σχετίζονται με τα θεματικά πεδία της κάθε ειδίκευσης, έως πέντε (5) μονάδες,
- στ. Αναγνωρισμένες μεταπτυχιακές σπουδές, έως πέντε (5) μονάδες,
- ζ. Σημείωμα (letter of *intent*) έως πέντε (5) μονάδες,
- η. Ατομική συνέντευξη, έως είκοσι (20) μονάδες. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ελέγχεται το επιστημονικό προφίλ, τα κίνητρα και η γενικότερη συγκρότηση του/της υποψήφιου/ας.
- θ. Άλλα προσόντα (πρόσθετα πτυχία, επιπλέον ξένες γλώσσες, υψηλότερα επίπεδα πιστοποίησης ξένης γλώσσας, έως πέντε (5) μονάδες,

Η πιστοποιημένη καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας (επιπέδου B2, σύμφωνα με το σύστημα του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο γίνεται αποδεκτό από τον ΑΣΕΠ) θεωρείται απαραίτητη για την ένταξη του υποψηφίου/ας στην διαδικασία αξιολόγησης και ως εκ τούτου δεν μοριοδοτείται.

Το επίπεδο γλωσσομάθειας της ξένης γλώσσας αποδεικνύεται σύμφωνα με τις αποφάσεις του Α.Σ.Ε.Π. (https://www.asep.gr/guide/1E_2020/englishproof.html):

Ο ανώτατος αριθμός μονάδων που μπορεί να συμπληρώσει ο/η υποψήφιος/α είναι εκατό (100). Για να προχωρήσει στη διαδικασία της συνέντευξης, ο/η υποψήφιος/α θα πρέπει να έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον είκοσι (20) μονάδες στην εξέταση με άριστα το σαράντα (40). Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από την εκάστοτε επιτροπή επιλογής εισακτέων. Η βαθμολογία των υποψηφίων αθροίζεται και πολλαπλασιάζεται επί δύο (2).

4. Η συνέλευση του Τμήματος ορίζει κατ' έτος Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων για την διοργάνωση και την υλοποίηση της αξιολόγησης των υποψηφίων, Η Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος για κάθε Ειδίκευση, συναφών γνωστικών αντικειμένων, καθώς και από τους αναπληρωματικούς τους.

Οι θεματικοί άξονες εξέτασης ανά ειδίκευση και η προτεινόμενη βιβλιογραφία ορίζονται και ανακοινώνονται τουλάχιστον δύο μήνες πριν από τη διεξαγωγή της εξέτασης.

ΆΡΘΡΟ 6. ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

1. Ο αριθμός των εισακτέων ανά ειδικευση του Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε πενήντα (50) φοιτητές και φοιτήτριες συνολικά, δηλαδή από είκοσι πέντε (25) ανά ειδικευση και κατ' έτος. Αν ο αριθμός των επιτυχόντων σε ορισμένη Ειδικευση του Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τη διαδικασία μοριοδότησης, είναι μικρότερος του δώδεκα (12), η Ειδικευση ενδέχεται να μην λειτουργήσει μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Αν ο αριθμός των επιτυχόντων/ουσών σύμφωνα με τη διαδικασία μοριοδότησης σε ορισμένη ειδικευση είναι μεγαλύτερος από το προβλεπόμενο όριο και υπάρχουν ισοβαθμούντες/ούσες με τον τελευταίο/α εισαγόμενο/η σύμφωνα με τον πίνακα κατάταξης, τότε διενεργείται κλήρωση για τους/τις ισοβαθμούντες/ούσες, και εισάγονται τόσοι όσοι χρειάζονται για να συμπληρωθεί το ανώτατο όριο εισακτέων της ειδικευσης. Σε περίπτωση που σε μια ειδικευση ο αριθμός των επιτυχόντων/ουσών είναι χαμηλότερος του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων και στην άλλη ειδικευση ο αριθμός των επιτυχόντων/ουσών υπερβαίνει το προβλεπόμενο όριο, τότε σε αυτή την ειδικευση μπορούν να εγγραφούν περισσότεροι/ες φοιτητές/τριες και έως να καλυφθεί το ανώτατο όριο εισακτέων του Π.Μ.Σ (δηλ. 50 φοιτητές/τριες).
2. Επιπλέον των εισακτέων, μπορεί να εγγραφεί ως υπεράριθμο/η ένα μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34 του Ν. 4485/4-8-2017 (ΦΕΚ 114) και μόνο ένα για κάθε προκήρυξη και ανά ειδικευση του ΠΜΣ., εφόσον διαπιστώνεται συνάφεια με τον τίτλο σπουδών και το έργο που επιτελεί στο οικείο Ίδρυμα.
3. Η Συνέλευση του Τ.Ε.Π.Α.Ε. αποφασίζει τη συχνότητα προκήρυξης του Π.Μ.Σ.

ΆΡΘΡΟ 7. ΕΓΓΡΑΦΗ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Οι εγγραφές των εισαγόμενων μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας του Τ.Ε.Π.Α.Ε, που έπεται της συνεδρίασης της Συνέλευσης στην οποία επικυρώνεται ο πίνακας των επιτυχόντων. Ο τελικός πίνακας επιτυχόντων/ουσών, αφού επικυρωθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, αναρτάται (με τρόπο που διασφαλίζονται τα προσωπικά τους δεδομένα) στην ιστοσελίδα του προγράμματος. Οι εισακτέοι στο ΠΜΣ πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία εντός της προθεσμίας που θα ανακοινωθεί. Σε περίπτωση μη εγγραφής εισακτέου εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας, καλείται να εγγραφεί ο/η 1ος, 2ος, κ.λπ. επιλαχών/επιλαχούσα, εντός δέκα ημερών από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής.

Η χρονική διάρκεια των εγγραφών είναι δέκα (10) ημέρες. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή είναι:

α) μία (1) φωτογραφία και, β) απλό φωτοαντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας, εκτός αν κριθούν απαραίτητα και περαιτέρω δικαιολογητικά μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τ.Ε.Π.Α.Ε. Οι σχετικές δηλώσεις καταχωρίζονται ηλεκτρονικά στην ατομική μερίδα του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/ριας.

2. Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε καταβολή διδάκτρων). Το ύψος των τελών φοίτησης ορίστηκε στα 2500€ συνολικά ανά φοιτητή/ρια, κατανεμημένο σε τρεις (3) δόσεις όπως περιγράφεται στο άρθρο 13 του παρόντος.

ΆΡΘΡΟ 8. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΌΡΟΙ ΦΟΙΤΗΣΗΣ (ΆΡΘΡΑ 33, 34 ΚΑΙ 35 ΤΟΥ Ν. 4485/2017)

1. Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα, πλήρους φοίτησης.
2. Οι φοιτητές/ριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών οφείλουν να περατώσουν τις σπουδές τους για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης σε ένα και μισό (1,5) έτη (τρία διδακτικά εξάμηνα). Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις του κάθε μαθήματος και την επιτυχή περάτωσή του, προϋπόθεση είναι ο/η φοιτητής/ρια να έχει παρακολουθήσει το 75% των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του μαθήματος.
3. Είναι δυνατόν με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. να παρατείνεται κατά ένα (1) έτος ο χρόνος σύνταξης και εξέτασης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Πέραν αυτών των χρονικών ορίων ο/η φοιτητής/ρια διαγράφεται από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με απόφαση της Συνέλευσης. Συνεπώς, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών καθορίζεται σε πέντε (5) εξάμηνα (δηλ. 3 εξάμηνα πλήρους φοίτησης και 2 επιπλέον εξάμηνα σε περίπτωση παράτασης για την εκπόνηση διπλωματική).
4. Στους/στις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες μπορεί να χορηγηθεί, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, προσωρινή αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, εφόσον αυτή είναι συμβατή με την ροή του προγράμματος σπουδών. Η αίτηση για αναστολή φοίτησης σε κάθε περίπτωση υποβάλλεται στην έναρξη του εξαμήνου (πριν παρέλθουν οι πρώτες 20 μέρες). Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός/-ή φοιτητής/-τρια χάνει την ιδιότητα του/της φοιτητή/-τριας και οφείλει να παραδώσει στη Γραμματεία την ακαδημαϊκή του/της ταυτότητα. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετρείται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

ΆΡΘΡΟ 9. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ

1. Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους/τις φοιτητές/-τριες του πρώτου κύκλου σπουδών πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

2. Οι φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

- a) Να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, και τις λοιπές δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα. Για την επιτυχή παρακολούθηση κάθε μαθήματος και

συμμετοχή στις εξετάσεις του, οι φοιτητές/τριες πρέπει να έχουν παρακολουθήσει το 75% του συνόλου των ωρών διδασκαλίας του.

β) Να υποβάλουν εμπρόθεσμα τις απαιτούμενες εργασίες για κάθε μάθημα.

γ) Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.

δ) Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, πριν από την αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής τους Εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι σε αυτήν δεν περιέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

στ) Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων διοίκησης του Π.Μ.Σ. καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

ζ) Οι υπότροφοι φοιτητές/-τριες είναι επιπλέον υποχρεωμένοι/-ες, με πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, να προσφέρουν τις υπηρεσίες που ευλόγως τους ανατίθενται στα μαθήματα και στην έρευνα για το Π.Μ.Σ.

3. Προϋπόθεση για την ανάληψη θέματος μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αποτελεί η επιτυχής ολοκλήρωση όλων των απαιτήσεων των μαθημάτων των Α' και Β' εξαμήνων.
4. Οι φοιτητές/-τριες του Π.Μ.Σ. υποχρεούνται επίσης στην αρχή κάθε εξαμήνου να καταβάλουν τέλη φοίτησης, το ύψος των οποίων ορίζεται στο άρθρο 13 του παρόντος.
5. Στο Π.Μ.Σ παρέχεται ανά ειδίκευση μια υποτροφία (έπαινος αριστείας) στο 3^ο εξάμηνο σπουδών σε έναν/μία αριστεύσαντα/ασα, η οποία συνίσταται στην απαλλαγή από την τρίτη δόση των διδάκτρων [ύψους οκτακοσίων ευρώ (800€)]. Η αριστεία θα πρέπει να προκύπτει από τον μέσο όρο της βαθμολογίας των μαθημάτων του 1^{ου} και 2^{ου} εξαμήνου. Σε περίπτωση που φοιτητής/τρια έχει υποτροφία ή επιχορήγηση από άλλο φορέα, δεν δικαιούται υποτροφία από το Π.Μ.Σ.
6. Δύνανται να απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες, όταν συντρέχουν τα κριτήρια που ορίζει η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, τα οποία θα αναφέρονται στην προκήρυξη της Πρόσκλησης κάθε φορά, και εφόσον δεν έχουν τύχει αντίστοιχης απαλλαγής για τη συμμετοχή τους σε άλλο Π.Μ.Σ. Ο αριθμός των απαλλασσόμενων φοιτητών θα ανακοινώνεται στην εκάστοτε προκήρυξη, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
7. Αίτηση για επιστροφή τελών φοίτησης ενός εξαμήνου επιτρέπεται μόνο εφόσον ο/η αιτών/-ούσα επικαλείται και αποδεικνύει επαρκώς τη συνδρομή εξαιρετικά σοβαρού λόγου για διακοπή της φοίτησης και η αίτηση υποβληθεί στη Σ.Ε. το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου.

ΆΡΘΡΟ 10. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ/ΟΥΣΕΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

1. Η Συνέλευση του Τ.Ε.Π.Α.Ε αναθέτει διδακτικά καθήκοντα (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3685/2008 όπως ισχύει) κατά προτεραιότητα σε:
 - α. Καθηγητές/τριες όλων των βαθμίδων του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης,

- β. Καθηγητές/τριες όλων των βαθμίδων άλλων τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,
- γ. Ομότιμους/ες Επισκέπτες/τριες Καθηγητές/τριες της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, Διατελέσαντες/σασες Καθηγητές/τριες και Ειδικούς Επιστήμονες,
- δ. Ερευνητές/τριες αναγνωρισμένων ερευνητικών κέντρων ή αυτοτελών ερευνητικών ινστιτούτων της ημεδαπής ή αντίστοιχων αναγνωρισμένων κέντρων ή ινστιτούτων της αλλοδαπής, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος,
- ε. Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι/ες διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

2. Ο/Η υπεύθυνος/η (σε περίπτωση συνδιδασκαλίας: οι υπεύθυνοι/ες) για τη διδασκαλία μαθήματος στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένος/-η:

- α) Να τηρεί πιστά και επακριβώς το πρόγραμμα και το ωράριο των παραδόσεων του μαθήματος.
- β) Να καθορίζει το περιεχόμενο του μεταπτυχιακού μαθήματος, στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, με τρόπο ακαδημαϊκά έγκυρο.
- γ) Να τηρεί τουλάχιστον δύο (2) ώρες γραφείου την εβδομάδα, που θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη επικοινωνία των φοιτητών/-τριών μαζί του/της για θέματα που άπτονται των σπουδών τους και του συγκεκριμένου μαθήματος.
- δ) Να ανακοινώνει κατά την έναρξη του εξαμήνου το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος [διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων], τη σχετική βιβλιογραφία, και τους τρόπους/μεθόδους αξιολόγησης των φοιτητών και φοιτητριών.
- ε) Να αναπληρώνει τις ώρες διδασκαλίας που τυχόν ακυρώθηκαν για λόγους που αφορούν τον ίδιο ή την ίδια, σε ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται εγκαίρως.
- στ) Να εκδίδει τα αποτελέσματα των εξετάσεων το αργότερο μέσα σε διάστημα δέκα (10) ημερών από την ημέρα εξέτασης.

3. Ο/Η Διευθυντής/ντρια της Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του/της με μερική απαλλαγή από τις διδακτικές του/της υποχρεώσεις.

4. Στο Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται αξιολόγηση διδασκόντων και μαθημάτων ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο με συμπλήρωση ερωτηματολογίου μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας του ΑΠΘ (ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ).

ΆΡΘΡΟ 11. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Το ΠΜΣ που οδηγεί στην απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης, διαρκεί τρία (3) διδακτικά εξάμηνα πλήρους φοίτησης, διάρκειας δεκατριών (13) πλήρων διδακτικών εβδομάδων. Η φοίτηση στο Π.Μ.Σ. είναι για τα δύο (2) πρώτα εξάμηνα υποχρεωτική, ενώ κατά το τρίτο εξάμηνο εκπονείται η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, με δικαίωμα παράτασης δύο εξαμήνων.
2. Τα μαθήματα θα διεξάγονται απογευματινές ώρες κατά τις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας. Η διδασκαλία των μαθημάτων μπορεί να διεξαχθεί και με μέσα εξ'

αποστάσεως εκπαίδευσης, αλλά δεν πρέπει να ξεπερνά το ποσοστό που προβλέπεται από τις διατάξεις του Νόμου. Τα μαθήματα που θα διδάσκονται και διαδικτυακά θα ανακοινώνονται στην αρχή του κύκλου σπουδών στο α' εξάμηνο.

3. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου αρχίζουν τη δεύτερη (2^η) εβδομάδα Οκτωβρίου και λήγουν την δεύτερη (2^η) εβδομάδα του Φεβρουαρίου, ενώ κατά το εαρινό εξάμηνο αρχίζουν την πρώτη (1^η) εβδομάδα του Μαρτίου και λήγουν την τρίτη (3^η) εβδομάδα του Ιουνίου.
4. Για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα πρέπει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε οκτώ (8) εξαμηνιαία μαθήματα: τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα (κοινά για τις δυο Ειδিকেύσεις) στο Α εξάμηνο και τέσσερα (4) μαθήματα Ειδίκευσης στο Β' εξάμηνο, καθώς και να εκπονήσει επιτυχώς στο τρίτο εξάμηνο τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία.
5. Γλώσσα διδασκαλίας του προγράμματος είναι η ελληνική. Δύναται να γίνονται διαλέξεις και σεμινάρια στην αγγλική γλώσσα.
6. Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας γίνεται στην ελληνική γλώσσα.
7. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων του ΠΜΣ είναι 90 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και συγκεκριμένα 30 πιστωτικές μονάδες ανά εξάμηνο.
8. Η διδασκαλία και η παρακολούθηση των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. συνδυάζεται με ερευνητική δραστηριότητα των φοιτητών/τριών, οι οποίες μπορεί να υλοποιούνται και εκτός της έδρας του ιδρύματος. Η ύλη των μαθημάτων είναι αποκλειστική ευθύνη των διδασκόντων και των διδασκουσών.
9. Ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια που δεν παρακολούθησε το 75% των ωρών κάθε μαθήματος ή βαθμολογήθηκε με βαθμό κατώτερο του έξι (6) θεωρείται ότι δεν το ολοκλήρωσε επιτυχώς. Η βαθμολογία παραδίδεται στη Γραμματεία μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών/τριών.
10. Τα μαθήματα, η διδακτική και ερευνητική απασχόληση, οι κάθε είδους εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες και η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζονται ως εξής:

Α' Εξάμηνο Σπουδών (30 ECTS)²

Μαθήματα Κορμού

1. Σύγχρονα μαθησιακά περιβάλλοντα (υποχρεωτικό 7,5 ECTS)
2. Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση (υποχρεωτικό 7,5 ECTS)
3. Δημιουργικότητα και Τέχνες στην Εκπαίδευση (υποχρεωτικό 7,5 ECTS)
4. Μεθοδολογία Έρευνας & Στατιστική στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης (υποχρεωτικό 7,5 ECTS)

Β' Εξάμηνο Σπουδών (30 ECTS)

Μαθήματα Ειδίκευσης Α: Δημιουργικοί σχεδιασμοί εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης

5. Από την ιδέα στην υλοποίηση: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί (8 ECTS)
6. Διαφοροποιημένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και συμπερίληψη (8 ECTS)

² Το περιεχόμενο των μαθημάτων περιλαμβάνεται στο Παράρτημα του παρόντος

7. Παιδικό παιχνίδι και δημιουργικότητα (8 ECTS)
8. Σεμινάρια μεθοδολογίας εκπαιδευτικής έρευνας (6 ECTS)

Μαθήματα Ειδίκευσης Β: Τέχνες στην Εκπαίδευση

5. Αγωγή και έρευνα στο χορό (7,5 ECTS)
6. Θεατροπαιδαγωγική έρευνα, παιχνίδι και δρώμενα (7,5 ECTS)
7. Έρευνα στη δημιουργική μουσική παιδαγωγική (7,5 ECTS)
8. Ερευνητικές και πρακτικές προσεγγίσεις στη μουσειακή εκπαίδευση και τις τέχνες (7,5 ECTS)

Γ Εξάμηνο Σπουδών (30 ECTS)

9. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (30 ECTS)
11. Απαραίτητη προϋπόθεση για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είναι η επιτυχής ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων και σεμιναρίων του Π.Μ.Σ και η ανακοίνωση του αποτελέσματος της τελικής αξιολόγησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας από την τριμελή εξεταστική επιτροπή στη Γραμματεία του Τμήματος.
12. Ο τελικός βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης καθορίζεται από την επίδοση του/της φοιτητή/τριας στα μαθήματα και τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Ο τελικός βαθμός προσδιορίζεται από το σύνολο των βαθμών στα μαθήματα και τον αριθμό των ECTS. Συγκεκριμένα, ο τελικός βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης προσδιορίζεται ως εξής: άθροισμα των γινομένων της βαθμολογίας κάθε μαθήματος με τις πιστωτικές μονάδες του, το δε σύνολο που προκύπτει διαιρείται με το ενενήντα (90). Όπου ως «μάθημα» νοείται και η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με τις αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες που αναφέρονται στο πρόγραμμα μαθημάτων.

Άρθρο 12. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ

1. Ο τρόπος αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για κάθε μάθημα προσδιορίζεται από τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα στην αρχή του εξαμήνου και γνωστοποιείται στους/στις φοιτητές/τριες μαζί με το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος. Ο τρόπος εξέτασης και βαθμολογίας των φοιτητών πρέπει να διασφαλίζει το αδιάβλητο, την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια.
2. Η αξιολόγηση των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου και εντός του Ιουνίου για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου. Οι επιτυχόντες βαθμολογούνται από το έξι (6) ως το δέκα (10), με δυνατότητα βαθμολόγησης ανά μισή μονάδα, ενώ οι αποτυχόντες βαθμολογούνται με Ε (Επανάληψη).
3. Σε περίπτωση βαθμολόγησης με Ε, που αντιστοιχεί σε βαθμό κάτω από έξι (6), ο/η φοιτητής/τρια επανεξετάζεται σε επαναληπτική εξέταση που λαμβάνει χώρα τον Σεπτέμβριο για τα μαθήματα τόσο του χειμερινού όσο και του εαρινού εξαμήνου. Σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί στην εξέταση του Σεπτεμβρίου, διαγράφεται από το πρόγραμμα με απόφαση της

Συνέλευσης του Τμήματος. Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει και σε αυτή την επανεξέταση, έχει δικαίωμα να αιτηθεί επανεξέταση από ειδική τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. μετά το τέλος της εξεταστικής του Σεπτεμβρίου, όπως προβλέπεται από το Άρθρο 34 παρ. 6 Ν 4485/2017. Σε περίπτωση που αποτύχει και σε αυτή την εξέταση ή δεν εμφανιστεί διαγράφεται από το πρόγραμμα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

ΆΡΘΡΟ 13. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάθεση θέματος Διπλωματικής Εργασίας σε μεταπτυχιακό/-ή φοιτητή/-τρια είναι η επιτυχής περάτωση όλων των μαθημάτων και σεμιναρίων του Π.Μ.Σ. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε) είναι ατομική, πρέπει να χαρακτηρίζεται από στοιχεία πρωτοτυπίας και να έχει ερευνητικό χαρακτήρα. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας πρέπει να εντάσσεται στη γνωστική περιοχή κάθε κατεύθυνσης. Λεπτομέρειες για τη διαδικασία ανάληψης και συγγραφής της διπλωματικής εργασίας αναφέρονται στον Οδηγό Εκπόνησης Διπλωματικών Εργασιών (ο οποίος συντάσσεται από την Σ.Ε. και εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος)..
2. Την επίβλεψη της εργασίας αναλαμβάνει ένας/μία κύριος/α επιβλέπων/ουσα, που είναι μέλος Δ.Ε.Π. Μέλη της εξεταστικής επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων Α.Ε.Ι. ή άλλοι/ες ερευνητές/τριες αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι/ες είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος με αιτιολογημένη απόφαση της ΣΕ.. Προϋπόθεση για να συμπεριληφθεί κάποιος/α στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή είναι να έχει την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Προγράμματος. Σε κάθε τριμελή επιτροπή θα πρέπει να συμμετέχει κι ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τ.Ε.Π.Α.Ε.
3. Κάθε διδάσκων/ουσα στο ΠΜΣ μπορεί να αναλάβει ως κύριος/α επιβλέπων/ουσα έως τέσσερις (4) Μ.Δ.Ε. για κάθε ειδίκευση. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί το όριο να τροποποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες της ειδίκευσης, λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό των διδακτικών υποχρεώσεων των μελών Δ.Ε.Π. για την επόμενη διετία, τον αριθμό των ενεργών φοιτητών/τριών καθώς και τον αριθμό των εργασιών που ήδη εποπτεύουν τα μέλη Δ.Ε.Π., μετά από εισήγηση της Σ.Ε.
4. Η συνέλευση του Τμήματος ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα και την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε. (και σύμφωνα με την διαδικασία που περιγράφεται στον Οδηγό Εκπόνησης Διπλωματικών Εργασιών). Οι περίοδοι υποστήριξης των Μ.Δ.Ε. ορίζονται στον Οδηγό Εκπόνησης Διπλωματικών Εργασιών, ο οποίος επικαιροποιείται κάθε έτος μαζί με την προκήρυξη.
5. Οι παρουσιάσεις των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών πραγματοποιούνται σε ημερομηνίες που ορίζονται από τη Σ.Ε., μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους κατά την οποία λήγει η διάρκεια φοίτησης και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του Οδηγού Εκπόνησης Διπλωματικών Εργασιών.
6. Ως ελάχιστος βαθμός επιτυχίας θεωρείται το έξι (6). Αν η Μ.Δ.Ε. βαθμολογηθεί κάτω του έξι (6), τότε η τριμελής Εξεταστική Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον/τη μεταπτυχιακό/-ή φοιτητή/τρια τη βελτίωσή της ή τη μερική τροποποίησή της. Σε περίπτωση που η εργασία βαθμολογείται με βαθμό από τέσσερα (4) έως πέντε (5), ο/η φοιτητής/-τρια έχει τη δυνατότητα επανυποβολής της εργασίας εντός μηνός. Εάν μετά την επανυποβολή και εκ νέου

εξέταση με την ίδια διαδικασία η εργασία βαθμολογείται και πάλι με βαθμό έως πέντε (5), ή ακόμη εάν ο/η φοιτητής/-τρια δεν εμφανιστεί στην εκ νέου εξέταση, ο/η φοιτητής/-τρια διαγράφεται από το πρόγραμμα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

ΆΡΘΡΟ 13. ΤΕΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

1. Το σύνολο των τελών φοίτησης του Π.Μ.Σ. για κάθε μεταπτυχιακό/-ή φοιτητή/τρια που υποχρεούται σε καταβολή τους ανέρχεται στο ποσό των δυόμισι χιλιάδων (2.500€) ευρώ. Η καταβολή τους γίνεται σε τρεις δόσεις σε ειδικό λογαριασμό της Επιτροπής Ερευνών του Α.Π.Θ.: η πρώτη δόση, εννιακοσίων (900) ευρώ καταβάλλεται κατά την αρχική εγγραφή στο Π.Μ.Σ. Η δεύτερη και η τρίτη δόση, οκτακοσίων (800) ευρώ εκάστη, καταβάλλονται αντίστοιχα κατά τη εγγραφή του/-ης φοιτητή/-τριας στο δεύτερο (Β') και τρίτο (Γ') εξάμηνο και πριν από την έναρξη τους. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, που εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, το ύψος των τελών μπορεί να διαφοροποιείται.

2. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές Π.Μ.Σ., των οποίων το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, και το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς, το μιν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ.. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα.

ΆΡΘΡΟ 14. ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ

Α. Λογοκλοπή

1. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία καθώς και κάθε εργασία που κατατίθεται στο πλαίσιο των μαθημάτων πρέπει να αποτελεί έργο του/της μεταπτυχιακού/-ής φοιτητή/-τριας που την υποβάλλει. Ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων.

2. Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας (ή μέρους αυτής) κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρήση εργασίας (ή μέρους αυτής) άλλου/ης -δημοσιευμένης ή μη, χωρίς ακριβή και σαφή αναφορά στην πηγή, ακόμη και από μελέτες των ίδιων των υποψήφιων χωρίς την αντίστοιχη αναφορά. Επίσης, μορφή λογοκλοπής θεωρείται και η κατάθεση εργασίας από φοιτητή/-τρια, την οποία έχει συγγράψει εξ ολοκλήρου ένα άλλο πρόσωπο, με ή χωρίς αμοιβή.

3. Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος

στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/κη φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

4. Ο/Η μεταπτυχιακός/-ή φοιτητής/-τρια που θα εντοπιστεί να αντιγράφει σε γραπτή εξέταση για πρώτη φορά, θα αποκλείεται από την εξέταση του αντίστοιχου μαθήματος. Η δεύτερη φορά που θα καταληφθεί να αντιγράφει στη διάρκεια των σπουδών επιφέρει την οριστική διαγραφή του από το Π.Μ.Σ., με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

5. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η λογοκλοπή μετά τη λήψη του μεταπτυχιακού διπλώματος, ο τίτλος που έχει απονεμηθεί μπορεί να ανακληθεί με εισήγηση Συνέλευσης Τμήματος και απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ιδρύματος σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Β. Λόγοι Διαγραφής

Λόγοι διαγραφής από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα είναι:

α. Μη επαρκής πρόοδος του/της μεταπτυχιακού/-ής φοιτητή/-τριας, η οποία τεκμηριώνεται με μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως αυτή καθορίζεται στον παρόντα Κανονισμό.

β. Συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία, όπως λογοκλοπή (όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του παρόντος), καθώς επίσης σύμφωνα με τον Κανονισμό Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας του ΑΠΘ.

γ. Αίτημα του/ της φοιτητή/-τριας.

δ. Υπέρβαση του ανώτατου χρονικού ορίου φοίτησης, όπως αυτό καθορίζεται στο παρόν άρθρο.

ε. Ελλιπής παρακολούθηση μαθημάτων (υπέρβαση των απουσιών που προβλέπονται για κάθε ένα μάθημα).

στ. Αδικαιολόγητη υπέρβαση της οριζόμενης προθεσμίας παράδοσης των εργασιών σε κάθε μάθημα, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει την εξεταστική περίοδο, όπως καθορίζεται από το πρόγραμμα.

ζ. στην περίπτωση που προβλέπεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 12 του παρόντος.

Προβλήματα που ανακύπτουν αναφορικά με την παρακολούθηση του Προγράμματος Σπουδών και γενικότερα σε σχέση με τη συμμετοχή του/της μεταπτυχιακού/-ής φοιτητή/-τριας στο Π.Μ.Σ. αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση από τον/την διδάσκοντα/-ουσα και/ή τον/την συντονιστή/-τρια του μαθήματος, τον/τη Διευθυντή/-τρια του Π.Μ.Σ. και τη Σ.Ε.

ΆΡΘΡΟ 15. ΆΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Για μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες χρησιμοποιούνται οι υποδομές της Παιδαγωγικής Σχολής για την πρόσβαση στον τόπο διεξαγωγής των μαθημάτων. Δίνεται επίσης η δυνατότητα γραπτής εξέτασης μεγαλύτερης διάρκειας, προφορικής εξέτασης και παράτασης υποβολής εργασιών και η διευθέτηση γίνεται με απόφαση της Σ.Ε του Π.Μ.Σ., και ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του/της εκάστοτε μεταπτυχιακού/-ής φοιτητή/τριας (εφόσον αποδεικνύονται με τα κατάλληλα αποδεικτικά σύμφωνα πάντα με τις ισχύουσες διατάξεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων).

ΆΡΘΡΟ 16. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Για το Π.Μ.Σ. χρησιμοποιείται η υλικοτεχνική υποδομή του Τ.Ε.Π.Α.Ε.

ΆΡΘΡΟ 17. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το πρόγραμμα λειτουργεί έως το ακαδημαϊκό έτος 2026-27.

ΆΡΘΡΟ 18. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΜΣ

Με την περάτωση των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες αξιολογούν συνολικά το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Η αξιολόγηση αποτιμάται στατιστικά και ο/η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ λαμβάνει γνώση των αποτελεσμάτων και πληροφορεί τα μέλη της ΣΕ ή/και τους διδάσκοντες και διδάσκουσες για τα αποτελέσματα, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για το σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών. Επιπλέον, με απόφαση της Σ.Ε. μπορεί να πραγματοποιηθούν ειδικές δράσεις εσωτερικής αξιολόγησης (π.χ. ανάλυση κατανομής βαθμολογίας μαθημάτων ή/και μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας).

ΆΡΘΡΟ 19. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

Για μεταβολές, τροποποιήσεις ή ερμηνείες άρθρων του παρόντος εσωτερικού κανονισμού, καθώς και για οποιοδήποτε άλλο θέμα, αρμόδια είναι *Συνέλευση του Τ.Ε.Π.Α.Ε*